

- Miljøgodkendelse
Brændegård
Grammegårdsvej 4
3751 Østermarie

Kolofon: Bornholms Regionskommune; September 2009

Udarbejdet af:	Teknik & Miljø
Layout & Tryk:	Teknik & Miljø
Journalnummer:	09.02.15P19-0083
Sagsbehandler:	Helle Thers
Kortbilag:	Kort & Matrikelstyrelsen

Brændegård

Brændegård
Grammegårdsvej 4
3751 Østermarie
Ejendomsnummer:4000011478
CHR nr. 92936
CVR nr. 80970951
P-nr. 1002610066
Mobilnr. 40446366
E-mail: braendegaard@mail.tele.dk

§12-Miljøgodkendelse til Brændegård

Godkendelsesdato: 30-09-2009

September 2009

Indholdsfortegnelse

Miljøgodkendelse til Brændegård.....	6
1 Generelle vilkår	6
1.1 Vilkår vedrørende drift og indretning.....	6
1.2 Vilkår vedrørende årsproduktion	7
1.3 Vilkår vedrørende information og ændringer på ejendommen	7
2 Vilkår vedrørende produktionsanlægget	9
2.1 Staldinventar- og drift.....	9
2.2 Ventilation.....	9
2.3 Rengøring af staldanlæg	9
2.4 Ammoniakreducerende teknologi	9
Gyllekøling.....	9
2.5 Lugt.....	10
2.6. Vilkår vedrørende gyllelagune.....	10
2.7 Gødningsoptagelse.....	10
2.8 Gyllehåndtering.....	10
2.9 Transport.....	11
2.10 Spildevand og overfladevand.....	11
2.11 Uheld og risici.....	11
2.12 Støjkloder	11
2.13 Skadedyr	12
2.14 Støv	12
2.15 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	12
Olie	12
Affald.....	13
Sprøjtemidler og medicin.....	13
3 Vilkår om udspretningsarealer.....	14
4 Vilkår vedrørende bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi.....	14
5 Vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	14
Godkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse	15
6. Beskrivelse af produktionsanlægget og bedriftens arealer.....	15
6.1 Ansøger og ejerforhold	15
6.2 Husdyrbruget.....	15
6.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	15
6.3.1 Landskabelig placering af Brændegård	15
6.3.2 Brændegårds placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mm.....	15
6.4 Ejendommens bygningsanlæg.....	16
6.4.1 Produktionsanlægge.....	17
6.5 Ejendommens husdyrhold.....	18
6.6 Opbevaringskapacitet.....	19
6.6.1 Produktion af husdyrgødning.....	19
6.6.2 Ejendommens opbevaringsanlæg	19
6.7 Bedriftens landbrugsjord.....	20
6.7.1 Harmoniareal.....	21
6.7.2 Arealkrav	22
7 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug.....	23
7.1 Energi	23
7.1.1 El	23
7.1.2 Olie	23
7.2 Vand.....	23
7.3 Gødning.....	24

7.3.1 Husdyrgødning.....	24
7.4 Foder og foderopbevaring.....	24
7.5 Såsæd	25
7.6 Kemikalier og pesticider.....	25
8 Fleksibilitet	25
9 Forventede reststoffer og emission fra anlægget.....	25
9.1 Husdyrgødning	25
9.2 Kvælstofudvaskning	26
9.2.1 Overfladevand - Nitratklasse.....	26
9.2.2 Grundvand - nitratfølsomt område	26
9.3 Fosfor	26
9.4 Ammoniakfordampning	26
9.5 Lugtemission.....	26
9.5.1 Vedvarende lugtkilder.....	27
9.5.2 Periodiske lugtkilder.....	28
9.6 Støvemission	28
9.7 Støjkilder.....	28
9.7.1 Vedvarende støjkilder	28
9.7.2 Periodiske støjkilder	29
9.8 Lys.....	29
9.9 Transport	29
9.9.1 Intern transport.....	29
9.9.2 Ekstern transport.....	29
9.10 Fluer og skadedyr.....	30
9.11 Spildevand.....	30
9.12 Affald	30
9.12.1 Olie- og kemikalieaffald.....	30
9.12.2 Animalsk affald	31
10 Risici	31
11 Egenkontrol og Management.....	32
12 Husdyrbrugets ophør	32
Vurderinger	33
13 Vurdering af produktions miljøpåvirkning	33
13.1 Kvælstofpåvirkning	33
13.1.1 Overfladevand.....	33
13.1.2 Grundvand	33
13.1.3 Vandløb og søer.....	34
13.2 Fosforudledning.....	34
13.3 Ammoniakdeposition til naturarealer.....	34
13.4 Pesticidpåvirkning	35
13.5 Påvirkning af bilag IV arter	36
14 Vurdering af ressourceforbrug og affaldshåndtering.....	36
15 Vurdering af lugt-, støv-, støj-, flue-, transport- og lysgener	36
16 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik	37
17 Vurdering af hensynet til de landskabelige værdier.....	43
18 Vurdering af tiltag ved ophør af husdyrbruget.....	43
19 Vurdering af alternativer til beskrevet produktionsudvidelse	44
19.1 Alternative løsninger.....	44
19.2. 0-alternativ.....	44
20 Afværgeforanstaltninger	45

20.1 Fodermæssige forhold.....	45
20.2 Gylleseparation på Brændegård og Ndr. Ellebygård	45
20.2.1 Generel beskrivelse af gylleseparationsanlægget.....	46
20.2.2 Generel beskrivelse af anlæggets funktion	46
20.2.3 Beskrivelse af produktionen til hvilken anlægget er tilknyttet.....	47
21 Samlet konkluderende vurdering	47
22 Generelle forhold	48
22.1 Tidligere offentliggørelser	48
22.2 Offentlig høring af forslag til §12-miljøgodkendelse til Brændegård, Østermarie	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Bilag 1 – Udspretningsarealer til Brændegård	49
Bilag 2 – Udspretningsarealer i nitratklasse 1.....	50
Bilag 3 – Anlægstegning.....	52

Miljøgodkendelse til Brændegård

Bornholms Regionskommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. og bekendtgørelse nr. 736 af 30. juni 2008 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Svineproduktionen på Brændegård kan udvides fra 600 årssøer og 18.000 smågrise (7-30 kg) til 680 årssøer, 21.000 smågrise (7,2-30 kg) samt 340 polte (30-110 kg) og 340 slagtesvin (30-104 kg), hvilket svarer til en udvidelse fra 242,53 dyreenheder (DE) til 299,71 DE. Der afsættes fiberfraktion (fast gyllefraktion) til Biokraft A/S svarende til 360,79 DE (fra den samlede bedrift Brændegård og Ndr. Ellebygård).

1 Generelle vilkår

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Brændegård, Grammegårdsvej 4, 3751 Østermarie. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 92936, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 80970951 samt P-nr. 1002610066.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med ”udnyttet” menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelses af godkendelse.

Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:

- Når besætningen er nået op på 299,71 dyreenheder
- Besætningens/produktionens størrelse den 30-09-2011

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb 30-09-2009 2017. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

I denne godkendelse er der indarbejdet fleksibilitet i forhold til besætningssammensætningen og fleksibilitet i forhold til afvænningsvægten på smågrisene.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2017.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget.

1.1 Vilkår vedrørende drift og indretning

1.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

- 1.1.2 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stier holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene. Klimatiske forhold fx meget høje temperaturer kan medføre at grise gøder i et større areal af stien.
- 1.1.3 Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
- 1.1.4 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 1.1.5 Ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar, ventilationsanlæg eller lignende) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, der vurderer, om kravet om BAT er opfyldt. Arbejdet må ikke påbegyndes, inden kommunen har givet skriftlig tilladelse til dette.

1.2 Vilkår vedrørende årsproduktion

- 1.2.1 Svinebruget tillades drevet med en produktion på maksimalt 299,71 dyreenheder (DE), svarende til 680 årssøer, 21.000 smågrise (7,2-30 kg) samt 340 polte (30-110 kg) og 340 slagtesvin (30-104 kg). Inden for dette produktionsniveau tillades afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal dyreenheder på 299,71 DE ikke overskrides.

1.3 Vilkår vedrørende information og ændringer på ejendommen

- 1.3.1 Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommune inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.
- 1.3.2 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Godkendelsens forudsætninger (miljøteknisk beskrivelse) og miljøvurderingen tager udgangspunkt i de udbringningsarealer, der fremgår af kortbilag 1. Det samlede udspretningsareal udgør 476,07 ha, se tabel 1 nedenfor. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer på den pågældende bedrift som fremgår af bilag 1.

Tabel 1: Udsprædningsarealer til produktionen på Brændegård

Ejerforhold	Adresse	Matrikel & Matrikulært areal (ha)	Udsprædningsareal (ha)	Udsprædningsareal i nitratklasse 1
Ejet	Brændegård	83a mfl. Østermarie	215,17	
	Grammegårdsvej 4	36,2330 ha		
	3751 Østermarie			
	Ndr. Ellebygård	5k mfl. Østermarie		
	Kirkeskolevej 9	129,8070 ha		
	3751 Østermarie			
	Er lagt sammen med	5o mfl. Østermarie		
	Almindingsvej 9	59,0228 ha		
	3751 Østermarie			
	Kornvang	4e mfl. Østermarie		
Svanekevej 17	16,7140 ha			
3751 Østermarie				
Grammegårdsvej 3	82e Østermarie			
3751 Østermarie	2,2684 ha			
Forpagtet	Englyst	83g Østermarie	244,32	
	Godthåbsvej 67	18,3967 ha		
	3751 Østermarie			
	Østermarie Præstegård	4a mfl. Østermarie		
	Svanekevej 9	9,7716 ha		
	3751 Østermarie			
	Thorkildsminde	161 mfl. Østermarie		
	Kirkeskolevej 16	12,6389 ha		
	3751 Østermarie			
	Hoppegård			
	Lyrbyvej 44	43a mfl. Østermarie		
	3740 Svaneke	12,6389 ha		
	Gryet	86c mfl. Østermarie		
	Saltunavej 6	16,3040 ha		
	3751 Østermarie			
	Bakkegård	82a mfl. Østermarie		
	Godthåbsvej 74	33,3409 ha		
	3751 Østermarie			
Skrullegård	85a mfl. Østermarie			
Skrullevej 3	32,7400 ha			
3751 Østermarie,				
Brunsgård	87a mfl. Østermarie			
Savmøllevvej 10	18,0516 ha			
3751 Østermarie				
Møllehøj	162 Østermarie			
Kirkeskolevej 13	11,7433 ha			
3751 Østermarie				
Il. Ølegård	96a mfl. Østermarie			
Ølenevej 23	37,1484 ha			
3751 Østermarie				
Dyndevej 5	211ae Østermarie			
3751 Østermarie	4,8444 ha			
Stormly	185d mfl. Østermarie			
Åløsevej 39	10,6240 ha			
3751 Østermarie				

	Almindingsvej 82	211 lm Østermarie
	3751 Østermarie	10,6240 ha
	Savmøllevvej 1	211dr Østermarie
	3751 Østermarie	2,8519 ha
	Granhøj	211bah Østermarie
	Dyndevej 11	18ha
	3751 Østermarie	
Husdyrgødningsaftale	Oxholmvej 11	20,9410 ha
	3760 Gudhjem	
I alt		476,07

- 1.3.3 Ændringer af udspretningsarealet, skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de nuværende. Fristen for anmeldelse af nye arealer er 1. august forud for det planår, hvor arealerne ønskes anvendt.

2 Vilkår vedrørende produktionsanlægget

2.1 Staldinventar- og drift

- 2.1.1 Der skal etableres overbrusningsanlæg ELLER højtryksanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand i samtlige stalde.

I stalde til smågrise, avls- og slagtesvin taget i brug efter 1. juli 2000 er det et lovkrav, at der til grise over 20 kg opsættes overbrusning eller andre foranstaltninger, der giver grisene mulighed for køling. (§ 4 i lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin).

2.2 Ventilation

- 2.2.1 Ventilatorer skal renholdes og rengøres inden hver indsætning af nyt hold dyr. Nævnte skal fremgå af egenkontrol journal.

2.3 Rengøring af staldanlæg

- 2.3.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

2.4 Ammoniakreducerende teknologi

Gyllekøling

- 2.4.1 Der skal være en timetæller på varmepumpen. Gennemsnitlig skal der være en driftstid på 6570 timer pr. år. Staldanlæggets gyllekanaler i følgende staldafsnit polte-, løbe-, fare- og klimastald forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 1300 m². For at opnå en reduktion i ammoniakemissionen på 15%, skal der i gennemsnit over året køles 15 W/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 19,5 kW. Anlægget for gyllekøling skal være i drift i 6570 timer/år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen.

- 2.4.2 Der monteres en timetæller og en separat elmåler på varmepumpen. Enhver type af driftsstop noteres sammen med årsagen hertil.
- 2.4.3 Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 2.4.4 Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.

2.5 Lugt

- 2.4.1 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.6. Vilkår vedrørende gyllelagune

- 2.6.1 Membranen i gyllelagunen skal kunne kontrolleres ved et drænsystem og en inspektionsbrønd, hvor der er monteret mekanisk vandstandsmåler, der ved lækage fra bundmembranen markere en vandstandsændring. Vandstandsmåleren skal kontrolleres mindst én gang pr. måned, og der skal føres logbog over kontrollen. Denne logbog skal opbevares i 5 år

2.7 Gødningsopbevaring

- 2.7.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget

2.8 Gyllehåndtering

- 2.8.1 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 18 i bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages og pumpningen i så fald afbrydes.
- 2.8.2 Såfremt der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så at pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- 2.8.3 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet – og at der kun kan pumpes en mængde svarende til en gyllevognfuld.
- 2.8.4 Fiberfraktionen fra gylleseparering skal opbevares i lukket container.

Vilkår vedrørende levering af husdyrgødning til biogasanlæg

- 2.8.5 Hvis driftsforstyrrelser på Biokraft A/S medfører, at den forudsatte husdyrgødningsmængde ikke kan leveres til biogasanlægget i de forudsatte mængder, skal ejendommens driftsansvarlige skriftligt overfor tilsynsmyndigheden redegøre for, hvorledes det vil blive sikret at såvel opbevaring som

bortskaffelse af den overskydende husdyrgødningsmængde sker under overholdelse af reglerne i Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder.

2.9 Transport

2.9.1 Transport af gylle med gyllevogn til udspretningsarealerne igennem Østermarie by må ikke foregå på lørdage samt søn- og helligdage.

2.10 Spildevand og overfladevand

2.10.1 Tagvand kan ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).

2.10.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning i bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

2.10.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.

2.10.4 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjterester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

2.11 Uheld og risici

2.11.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112

2.11.2 Der er udarbejdet en beredskabsplan for Brændegård som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes så oplysningerne i den altid er opdateret.

2.11.3 Såfremt planen ikke foreligger på tidspunktet, hvor godkendelsen meddeles, skal den indsendes til tilsynsmyndigheden senest én måned efter meddelelse af godkendelsen.

2.12 Støjkluder

2.12.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag Kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage Kl. 18-22 (1 timer)	Alle dage Kl. 22-7 (½ timer)	Alle dage Kl. 22-7
Lørdag Kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag Kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi

	Søn- og helligdag Kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

2.12.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

2.12.3 Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 2.12.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

I våde høst år kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgndrift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten, da temperaturen om dagen er for høj til, at der kan køles.

2.13 Skadedyr

2.13.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.13.2 Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.14 Støv

2.14.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.15 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

Olie

2.15.1 Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og som minimum være overdækket med et halvtæg.

2.15.2 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.15.3 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.15.4 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

Affald

2.15.5 Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.

2.15.6 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S's regulativer.

2.15.7 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S's affaldsregulativ (haveaffald)

2.15.8 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S's regulativer.

2.15.9 Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe og løftet over jorden, således at der er luftcirkulation under dyrene) eller lignende og placeres på afhentningsplads ved Grammegård Grammegårdsvej 2, således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

2.15.10 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.

2.15.11 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.

Sprøjtemidler og medicin

2.15.12 Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

2.15.13 Lægemiddelrester og brugte kanyler skal bortskaffes via autoriserede kanaler som fx kommunale modtageordninger. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.

2.15.14 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

2.15.15 Medicinrester og rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

3 Vilkår om udspretningsarealer

- 3.1.1 På bedriftens arealer (se bilag 1 og 2) må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 558,15 DE pr. planår (1/8 til 31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,28 DE/ha. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år fx i form af de indsendte gødningsregnskaber. (Dette vilkår træder dog først i kraft fra godkendelsesdatoen og således skal der ikke de første år kunne fremvises gødningsregnskaber, som dokumentere dette 5 år tilbage i tiden).
Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som fx affald.
- 3.1.2 På arealer tilhørende Østermarie menighedsråd (Svanekevej 9, 3751 Østermarie) må der ikke udbringes husdyrgødning ud på lørdage samt søn- og helligdage samt på dage med kirkelige handlinger.

4 Vilkår vedrørende bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi

- 4.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
- 4.2 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 4.3 Anlæg der er særligt energiforbrugende, fx ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

5 Vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 5.1 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 5.2 Der skal føres journal over dato og aktivitet vedr. udspretning af gylle og sprøjtning i marken. Journalen skal kunne forevises på forlangende af tilsynsmyndigheden.
- 5.3 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 5.4 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.
- 5.5 Dokumentation i form af forpagtnings- og overførelsesaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

Godkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse

6. Beskrivelse af produktionsanlægget og bedriftens arealer

6.1 Ansøger og ejerforhold

Brændegård, Gammegårdsvej 4, 3751 Østermarie ejes og drives af Karsten Westh. Ejendommen drives som en konventionel svineproduktion med so- og smågriseproduktion. Udover Brændegård ejer og driver Karsten Westh Ndr. Ellebygård, Kirkeskolevej 9, 3751 Østermarie, Kornvang, Svanekevej 17, 3751 Østermarie og Grammegårdsvej 3, 3751 Østermarie.

6.2 Husdyrbruget

Den nuværende besætning på Brændegård består af 600 årssøer og 18.000 smågrise (7,0-30 kg) svarende til 242,51 dyreenheder (DE). Det ønskes, at udvide produktion til 680 årssøer, 21.000 (7,2-30 kg), 340 polte (30-110 kg) og 340 slagtesvin (30-104 kg) svarende til 299,71 DE.

6.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

I henhold til Regionkommuneplan 2005 er Brændegård placeret i landzone, og nærmeste byzone er lokaliseret omkring Østermarie, som ligger ca. 550 m vest for Brændegård. Det nærmeste sommerhusområde er beliggende ved Bølshavn ca. 4,8 km fra ejendommen. Nærmeste samlet bebyggelse er beliggende ved Østermarie byzone. Nærmeste enkeltbeboelse uden for samlet bebyggelse uden landbrugspligt og ikke ejet af Karsten Westh er beliggende ca. 350 m øst for Brændegård. Det nærmeste område i landzone, som i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv er Østermarie Losseplads, som ligger mere end 2 km væk fra ejendommen. Alle generelle afstandskrav er overholdt i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelsen m.v. af husdyrbrug.

6.3.1 Landskabelig placering af Brændegård

Landskabeligt er Brændegård placeret for enden af en ca. 525 m lang fællesprivat vej, som grænser op til Godthåbsvej, som er en offentlig vej. Stuehuset er rødt med sort bindingsværk og tegltag. Stuehuset er placeret mod syd i forhold til produktionsbygningerne. Stuehusets gavle vender øst/vest, og haven omgiver dets sydside. Nord for stuehuset er de oprindelige produktionsbygninger placeret og nord for disse er de nuværende produktionsbygninger placeret.

Ejendommen er beliggende i et landbrugslandskab med en kombination af åbne marker, levende hegn og småskove. I området findes der flere mindre ejendomme, og få større produktionslandbrug. Brændegård ligger i en dalsænkning i landskabet og fremtræder derfor ikke som et dominerende element i landskabet. Terrænet både nord og syd for ejendommen hæver sig, hvorved der dannes en lavning i landskabet. I forbindelse med det ansøgte projekt opføres der ingen nye stalde eller opbevaringsanlæg, og der sker således ingen væsentlige ændringer i landskabet omkring Brændegård.

6.3.2 Brændegårds placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mm.

Naturbeskyttelsesloven indeholder en generel beskyttelse af en række markante landskabselementer. Loven indeholder desuden forbud mod at ændre tilstanden inden for de beskyttede naturtyper (§ 3 områder), herunder bebyggelse af arealerne.

Museumsloven indeholder et forbud mod ændring af sten- og jorddiger samt selve fortidsmindet.

- Kirkebyggelinie: nærmeste kirkebyggelinie er udlagt omkring Østermarie Kirke, som ligger ca. 1,1 km sydøst for ejendommen.
- Skovbyggelinie: Brændegård ligger uden for skovbyggelinier. Der er ca. 900 m til nærmeste skovbyggelinie, og ejendommen er placeret i et område, hvor der ikke er restriktioner i forhold til skovrejsning.
- Sø- og åbeskyttelseslinier: Der er ingen sø- eller åbeskyttelseslinier tættere end 1 km på ejendommen.
- Vejbyggelinie: Der er mere end 300 m fra ejendommens bygninger til nærmeste vejbyggelinie.
- Strandbyggelinie- og kystnærhedszone: Brændegård er beliggende uden for strandbyggelinie og kystnærhedszone.
- Fortidsmindebeskyttelseslinie: De to nærmeste fortidsminder omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinier er to helleristninger, som er beliggende umiddelbart nord for staldanlæggende ved Brændegård.
- Interesseområde: Brændegård er beliggende udenfor et interesseområde for naturbeskyttelse.
- Beskyttede jord- eller stendiger: Nærmeste beskyttede dige ligger mere end ca. 500 m fra ejendommen. Ingen diger berøres i forbindelse med det ansøgte projekt.
- Fredede områder: Nærmeste fredede område er en landskabsfredning, som er udlagt omkring Gyldensåen ca. 950 m syd for ejendommen.
- Kulturmiljøområde: Nærmeste kulturmiljøområde er udlagt omkring Østermarie by ca. 475 m øst for ejendommen. Selve Brændegård er således beliggende uden for kultur- og miljøområde, men en part af udspretningsarealerne er beliggende inden for et kultur- og miljøområde.
- Beskyttet naturområder (§ 3 områder): I området omkring Brændegård er der registreret søer, overdrev og enge. Nærmeste beskyttede naturområde er en lille sø beliggende ca. 300 m vest for ejendommen. Inden for en radius af 1 km fra ejendommen er der yderligere seks mindre søer. I en afstand af mellem 1 og 2 km fra ejendommen er der registreret fire beskyttede enge og to beskyttede overdrev, et vandløb samt et antal små søer og vandhuller. Der er ikke registreret nogle heder, strandenge eller moser inden for en radius af 2 km fra vandhullet.
- Habitatområder: Det nærmeste EU-habitatområde Almindingen, Paradisbakkerne og Ølene (EU-Habitatområde 162). Ejendommen er beliggende ca. 2,2 km nordøst for det nævnte habitatområde. Nærmeste udspretningsareal på EU-Habitatområde 162 findes ca. 150 m nord for området.
- Afstand til arealer omfattet af bufferzoner: Brændegård er ikke beliggende inden for bufferzone I eller II, som anlægges uden om ammoniakfølsom natur. De nærmeste naturområder omfattet af kravet om bufferzoner er beliggende henholdsvis ca. 850 og 900 nordøst og øst for ejendommen.
- Områder med drikkevandsinteresse: Der findes udspretningsarealerne som er beliggende inden for områder med drikkevandsinteresser.
- Områder med særlige drikkevandsinteresser: En mindre part af udspretningsarealer er beliggende inden for et område med særlige drikkevandsinteresser.
- Nitratfølsomme grundvandsområder: Ingen arealer er beliggende i nitratfølsomme områder.
- Nitratklasse i forhold til overfladevand: En stor del af udspretningsarealerne er beliggende i områder, hvor overfladevand afvander til nitratfølsomme områder – Nitratklasse 1.
- Fosforfølsomme områder: Ingen udspretningsarealer er beliggende indenfor fosforfølsomme områder.

6.4. Ejendommens bygningsanlæg

Ejendommen består af en oprindelig 4 længet ejendom med et stuehus, som er rød kalket og med sort bindingsværk og tegltag. Den vestlige af de ældre længer, som ombygges til vaskerum mm. er opført i røde

sten og grå stilplader som trempel, og eternittag. Den ældre drægtighedsstald er opført i røde mursten og har gråt eternittag. Taghældningen er 20 grader og bygningen er 7 m til kip. Den nye stald (polte-, løbe-, fare- og klimastald) er ca. 7,5 m til kip og har en taghældning på ca. 15 grader. Stalden er opført i rødbrune betonelementer med gråt eternittag. Dog er facaden i brændte sten, således at det matcher de øvrige bygninger. Den eksisterende maskinhal er en stålhal med røde plader nederst og grå plader øverst på væggene. Taget er gråt ståltag. Hallen, som anvendes som blanderum og udvides med et værksted, er en stålhal med brune plader og eternittag – taghældning 20 grader. I forbindelse med den ansøgte projekt vil der ikke blive opført nogen nye stalde eller opbevaringsanlæg. En af de gamle længer rives ned (den der ligger modsat beboelsen). Den vestre af de gamle længer ombygges, så den kan anvendes som overdækket vaskeplads og placering af separationsanlæg. Der vil også blive etableret et kemikalierum her. Bygningen får efter ombygningen dimensionerne 20 × 24 m. Bygningen som anvendes som blanderum, forlænges med 16 m mod nord. Denne del vil blive anvendt som værksted. Der opsættes endvidere en minde ny valletank mellem den gamle drægtighedsstald og foderladen. Anlægstegningen kan ses på bilag 3.

6.4.1 Produktionsanlægge

Drægtighedsstald

Drægtighedsstalden er indrettet som løsdriftsstald med delvist fast gulv, og indeholder 420 stipladser. Stalden er forsynet med mekanisk ventilation – undertryksanlæg med diffust luftindtag under tagudhæng. Luften trækkes ned i stalden gennem loftsplader. Der er 6 afkastskorstene placeret i tagpladen vest for kip. Afkastene er koniske, 1 meter høje, 60 cm i diameter og der er en kapacitet i hvert afkast på 7500 m³/time, hvilket giver en lufthastighed i afgangsluften på 7,4 m/s.

Stalden vaskes et par gange om året. Stalden iblødsættes inden afvask. Afvaskningen foretages med vaskerobot, suppleret med manuel afvaskning. Der vaskes nu med rent vand. Vaskevandet vil muligvis blive tilsat lidt sæbe fremover. Efter afvaskning desinficeres stalden med desinfektionsmidlet Virkon S.

Der er overbrusningsanlæg i stalden, og dette anlæg temperaturstyret og kører hele året.

Løbestald

Stalden er indrettet med delvist spaltegulv og gyllekøling, og indeholder 158 stipladser. Stalden er forsynet med mekanisk ventilation – ligetryksanlæg. Der er en afkastskorsten. I denne sidder en dobbelt motor, så både ind- og udsugning sker her. Ydelsen er ved standard ventilationsbehov 15.119 m³/time og maksimum er 16.242 m³/time. Diameteren er 80 cm, og hastigheden på afkastluften er ved standard ventilationsbehov 8,4 m/s. Ventilationen styres med frekvensregulerede Grundfosmotorer, der er trykstabile, støjsvage og har et lavt strømforbrug i forhold til almindelige motorer. Ventilationskorstenen sidder nede på tagfladen og når ikke over kip. Skorstenene er med konus og 1 meter i højden.

Stalden vaskes et par gange om året. Stalden iblødsættes inden afvask. Afvaskningen foretages med vaskerobot, suppleret med manuel afvaskning. Der vaskes nu med rent vand. Vaskevandet vil muligvis blive tilsat lidt sæbe fremover. Efter afvaskning desinficeres stalden med desinfektionsmidlet Virkon S.

Der er overbrusning i stalden. Anlægget kører hele året og er temperaturstyret. Der vil sandsynligvis blive etableret højtrykskøling i stalden, som bruger mindre vand end den traditionelle overbrusning.

Farestald

Stalden er indrettet med kassestier og delvist spaltegulv, og indeholder 192 stipladser. Stalden er forsynet med mekanisk ventilation – undertryksanlæg med diffust luftindtag. Luften indtages diffust over hele

loftpladen gennem isoleringen. Luften hentes til loftrummet fra åbner under udhænget. Der er to udsugningsskorstene i hver af de tre sektioner, dvs. seks udsugningsskorstene i alt fordelt med tre på hver side af kip: Udsugningsskorstene er monteret med frekvensregulerede Grundfosmotorer, der er trykstabile, støjesvage og har et lavt strømforbrug i forhold til almindelige motorer. Ydelsen ved maksimal ventilation er 32.955 m³/time i hver sektion, dvs. 16.478 m³/time pr. afkast. Diameteren er 80 cm, højden på skorstenene er 1 meter og de er med konus. Lufthastigheden i afgangsluften er ved maksimal ventilation 9,1 m/s. Afkastskorstene er placeret på tagfladen og når ikke over kip.

En sektion i stalden vaskes hver 14. dag. Stalden iblødsættes inden afvask. Afvaskningen foretages med vaskerobot, suppleret med manuel afvaskning. Der vaskes nu med rent vand. Vaskevandet vil muligvis blive tilsat lidt sæbe fremover. Efter afvaskning desinficeres stalden med desinfektionsmidlet Virkon S.

Der er overbrusning i stalden. Anlægget kører hele året og er temperaturstyret. Der vil sandsynligvis blive etableret højtrykskøling i stalden, som bruger mindre vand end den traditionelle overbrusning.

Klimastald

Stalden er indrettet som en traditionel to-klimastald med delvist spaltegulv og gyllekøling, og indeholder 3320 stipladser. I klimastalden er ventilationssystemet undertryksventilation med diffust luftindtag. Luften indtages diffust over hele loftpladen gennem isoleringen. Luften hentes til loftrummet fra åbner under udhænget. Der er to udsugningsskorstene på hver af de fire sektioner, dvs. i alt otte udsugningsskorstene fordelt med fire på hver side af kip. Udsugningsskorstene er monteret med frekvensregulerede Grundfosmotorer, der er trykstabile, støjesvage og har et lavt strømforbrug i forhold til almindelige motorer. Den maksimale ventilationsydelse på udsugningsskorstenene er for hver sektion 43.573 m³/time, dvs. 22.787 m³/time for hver sektion. Diameteren er 80 cm, højden på afkastskorstene er 1 meter og skorstenen er med konus. Lufthastigheden i afgangsluften bliver således 12,6 m/s.

Polte- og slagtesvinestald

Stalden er indrettet med delvist spaltegulv med mellem 25 og 50 % fast gulv, og gyllekøling. Stalden indeholder 150 stipladser til polte (30-110 kg) og 150 stipladser til slagtesvin (30-104 kg). Ventilationsanlægget i poltestalden er undertryksventilation med diffust luftindtag. Luften indtages diffust over hele loftpladen gennem isoleringen. Luften hentes til loftrummet fra åbninger under udhænget. Der er tre udsugningsskorstene, to på den ene side af kip og en på den anden side af kip. Skorstenene kommer ikke over kip. Udsugningsskorstene er monteret med frekvensregulerede Grundfosmotorer, der er trykstabile, støjsvage og har et lavt strømforbrug. Anlægget er dimensioneret til at yde ialt 69.240 m³/time ved max. ventilation, fordelt på de tre afkast. For hvert afkast er ydelsen derfor maksimalt 23.080 m³/timen. Diameteren i afkastene er 80 cm, højden på afkastskorstene er 1 meter og skorstenen er med konus. Den maksimale lufthastighed i afgangsluften bliver således 12,7 m/s.

6.5 Ejendommens husdyrhold

Ejendommens husdyrhold består af svin. Brændegård er på nuværende tidspunkt godkendt til en besætning på 242,51 dyreenheder svarende til 600 årssøer og 18.000 smågrise (7,0-30 kg) svarende til 242,51 dyreenheder (DE). I forhold til beregninger og vurderinger af udvidelsen på Brændegård er der således taget udgangspunkt i denne produktion.

Fordelingen af antal af dyr og dyreenheder på dyrekategori før og efter udvidelsen på Brændegård fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Fordelingen af dyr og dyreenheder (DE) på kategori før og efter udvidelsen på Brændegård

Dyrekategori	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	600	138,75	680	158,59
Smågrise (7-30 kg)	18.000	103,76	0	0
Smågrise (7,2-30 kg)	0	0	21.000	120
Polte (30-110 kg)	0	0	340	11,07
Slagtesvin (30,-104 kg)	0	0	340	10,05

6.6 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af husdyrgødning skal være tilstrækkelig i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

6.6.1 Produktion af husdyrgødning

Al husdyrgødningen fra besætningen opsamles i form af gylle. Mængden er beregnet i henhold til gældende lovgivning og normer for de dyrekategorier besætningen er sammensat af. Tabel 3 angiver den producerede mængde husdyrgødning før og efter udvidelsen på Brændegård.

Tabel 3: Produktion af husdyrgødning før og efter udvidelse

	Før Gylle i m ³	Efter Gylle i m ³
Brændegård	6056	7296,1

6.6.2 Ejendommens opbevaringsanlæg

I tabel 4 er angivet, hvor meget opbevaringskapacitet, der er på Brændegård.

Tabel 4: Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Beholder	Kapacitet
Gyllelagune	7300 m ³
Buffer/fortank	500 m ³
Total	7800 m³

Gyllen ledes fra staldene ud til en buffertank, hvorfra det ledes gennem separationsanlægget. Den faste gyllefraktion opsamles herefter i en container, mens væskefraktionen ledes videre til opbevaring i gyllelagunen.

På Brændegård produceres i ansøgt drift årligt ca. 7300 tons rågylle. Gyllen separeres i en fast fraktion og en væskefraktion, og den faste fraktion leveres herefter til Biokraft A/S. Den faste fraktion udgør ca. 10% af den totale mængde rågylle. Væskefraktionen udgør der med 90 % af rågyllemængden, men idet der også tilsættes vand til gyllen under separationsprocessen, bliver den totale væskefraktionsmængde kun lidt mindre end den producerede mængde rågylle.

Kapaciteten i gyllelagunen er 7300 m³. Lagunen har dermed en opbevaringskapacitet svarende til 12 måneders produktion af rågylle

Opbevaringskapaciteten er således fuld tilstrækkelig til, at der kan leves op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders kapacitet, idet der er således er kapacitet til 12 måneder.

Endvidere skal det nævnes, at der i opbevaringskapaciteten ikke er indregnet kapaciteten i buffertanken og gyllekanalerne under de enkelte staldafsnit. Opbevaringskapaciteten er derfor endnu større end angivet.

6.7 Bedriftens landbrugsjord

Bedriftens landbrugsjord består af ejede og forpagtede arealer samt aftalearealer. Arealerne fremgår af nedenstående tabel 5.

Tabel 5: Oversigt over bedriftens arealer

Ejerforhold	Adresse	Matrikel & Matrikulært areal (ha)	Udspretningsareal (ha)	Udspretningsareal i nitratklasse 1			
	Brændegård	83a mfl. Østermarie					
	Grammegårdsvej 4	36,2330 ha					
	3751 Østermarie						
	Ndr. Ellebygård	5k mfl. Østermarie					
	Kirkeskolevej 9	129,8070 ha					
	3751 Østermarie						
	Ejet	Er lagt sammen med			5o mfl. Østermarie	215,17	
	Almindingsvej 9	59,0228 ha					
	3751 Østermarie						
	Kornvang	4e mfl. Østermarie					
	Svanekevej 17	16,7140 ha					
	3751 Østermarie						
	Grammegårdsvej 3	82e Østermarie					
	3751 Østermarie	2,2684 ha					
	Forpagtet	Englyst			83g Østermarie	244,32	
		Godthåbsvej 67			18,3967 ha		
3751 Østermarie							
Østermarie Præstegård		4a mfl. Østermarie					
	Svanekevej 9	9,7716 ha					
	3751 Østermarie						
	Thorkildsminde	161 mfl. Østermarie					
	Kirkeskolevej 16	12,6389 ha					
	3751 Østermarie						
	Hoppegård						
	Lyrbyvej 44	43a mfl Østermarie					
	3740 Svaneke	12,6389 ha					
	Gryet	86c mfl. Østermarie					
	Saltunavej 6	16,3040 ha					
	3751 Østermarie						
	Bakkegård	82a mfl. Østermarie					
	Godthåbsvej 74	33,3409 ha					
	3751 Østermarie						
	Skrullegård	85a mfl Østermarie					
	Skrullevej 3	32,7400 ha					
	3751 Østermarie,						
	Brunsgård	87a mfl. Østermarie					
	Savmøllevvej 10	18,0516 ha					
	3751 Østermarie						
	Møllehøj	162 Østermarie					
	Kirkeskolevej 13	11,7433 ha					
	3751 Østermarie						

	Il. Ølegård	96a mfl. Østermarie
	Ølenevej 23	37,1484 ha
	3751 Østermarie	
	Dyndevej 5	211ae Østermarie
	3751 Østermarie	4,8444 ha
	Stormly	185d mfl. Østermarie
	Åløsevej 39	10,6240 ha
	3751 Østermarie	
	Almindingsvej 82	211 lm Østermarie
	3751 Østermarie	10,6240 ha
	Savmøllevvej 1	211dr Østermarie
	3751 Østermarie	2,8519 ha
	Granhøj	211bah Østermarie
	Dyndevej 11	18 ha
	3751 Østermarie	
Husdyrgødningsaftale	Oxholmvej 11	20,9410 ha
	3760 Gudhjem	
I alt		476,07

6.7.1 Harmoniareal

Harmoniarealet er defineret som det nødvendige areal til udspredding af husdyrgødning. For en svineproduktion må der maksimalt udspreddes 1,4 DE/ha.

Harmoniarealet kan sikres gennem ejede og forpagtede arealer samt arealer med husdyrgødningsaftaler. Til harmoniarealet kan medregnes arealer, hvor der er en afgrøde, som har en kvælstofnorm eller et vejledende behov for fosfor og/eller kalium. Der kan kun medregnes arealer, der kan og må udspreddes husdyrgødning på.

Den producerede mængde rågylle på bedriften indeholder ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk følgende mængder kvælstof (N) og fosfor (P):

Tabel 6: Oversigt over produceret mængde N og P i den totale mængde rågylle på den samlede bedrift

Rågylle	N nudrift	P nudrift	N ansøgt drift	P ansøgt drift
Brændegård	24443,43	5804,02	30173,09	6997,02
Ndr. Ellebygård	41722,53	7581,26	64078,00	11339,49
Total for bedriften	66165,96	13358,28	94251,09	18336,51

Al gylle produceres på bedriften separeres i et mobilt separationsanlæg, og den faste fraktion leveres til biogasanlægget Biokraft A/S i Aakirkeby. Den faste fraktion indeholder ca. 25% af rågyllets kvælstof og ca. 70% af rågyllets fosfor, mens væskefraktionen, som bliver tilbage på gårdene, indeholder 75% af rågyllets kvælstof og 30% af rågyllets fosfor. Indholdet af kvælstof og fosfor i væskefraktion er derfor følgende:

Tabel 7: Oversigt over produceret væskefraktion af separeret gylle og indehold af N og P

Væskefraktion af separeret gylle	N nudrift	P nudrift	N ansøgt drift	P ansøgt drift
Total for bedriften	49624,47	4007,48	70688,32	5500,95

Der sker en højere udnyttelse af kvælstoffet i væskefraktionen af den separerede gylle, hvorfor det er muligt at regne 120 kg N i stedet for at regne med de normale 100 kg N til en DE. Dette betyder, at væskefraktionen i nudrift svarer til 413,54 DE og i ansøgt drift 589,07 DE.

Der leveres 14 DE til Oxholmvej 11, 3760 Gudhjem. Der hører 10 ha jord, til denne aftale som ikke ligger inden for områder med restriktioner udover de generelle regler.

Resten af den separerede gylle udnyttes på bedriftens ejede og forpagtede arealer. Det drejer sig om i nudrift 394,86 DE og i ansøgt drift 575,07 DE.

Der skal således udsprede 575,07 DE på bedriften i ansøgt drift. Der hører til bedriften 439,49 ha ejet og forpagtet udspretningsareal.

En del af disse udspretningsarealer er beliggende i områder i nitratklasse 1, hvor udgangspunktet er at der kun må udsprede 85% af den mængde husdyrgødning, som ellers er standard, eller der skal med andre virkemidler sørges for, at udvaskningen ikke overstiger maks-grænsen. Udregnet som gennemsnit over alle bedriftens arealer – ejet og forpagtede arealer, betyder dette, at der gennemsnitligt maksimalt må udbringes 1,2605 DE/ha. I ansøgt drift udbringes gødning fra 575,07 DE på de 439,49 ha.. Dette giver et gennemsnitligt udbringningstryk på 1,28 DE/ha. Men eftersom udvaskningsberegningerne lavet i FARM-N samtidig viser, at udvaskningen for DE-reel er lig med udvaskningen for DE-max, så er kravet til harmoniarealet opfyldt.

6.7.2 Arealkrav

For ejendomme med husdyrhold er der krav om, at der skal være et bestemt areal til rådighed til udbringning af husdyrgødning på bedriften, dette kaldes for arealkrav. Størrelsen af dette fastsættes som en procentdel af det areal, der er nødvendig for at opfylde det miljømæssige harmonikrav. For antal dyreenheder (DE) i intervallet 0-120 DE skal der ejes 25 % og for dyreenheder, der overstiger 120 DE skal der ejes 30 %. Arealkravet gælder på bedriftsniveau. Op til 33 % kan opfyldes ved tinglyste forpagtninger – eller husdyrgødningsaftaler, som sikre at husdyrproducenten til enhver tid kan disponere over arealet til udbringning af gødning mindst 5 år frem i tiden. Arealkravet skal i henhold til Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v. nr. 1152 af 23. november 2006 var opfyldt senest ét år efter udvidelsen har fundet sted.

Da al gylle på bedriften separeres ved en lavteknologisk separation kan arealkravet reduceres med 25% i henhold til bekendtgørelse 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.

Af tabel 6 fremgår arealkravet for produktionerne på Brændegård.

Tabel 8: Arealkrav

Produktion af dyreenheder (DE)	Arealkrav (ha)	Reduceret arealkrav	Areal til opfyldelse af arealkrav (ha)
949,86	199,26	149,445	439,49

Det ses således, at arealkravet alene er opfyldt af ejet jordtilliggende, idet Karsten Westh selv ejer 215,17 ha udbringningsarealer.

Der ansøges om at udvide den totale produktion på bedriften til i alt 949,84 DE og hermed kommer produktionen over de 750 DE, som er den maksimale grænse i dag. Der forventes vedtaget en ny bekendtgørelse i løbet af 2009 som tilladelse til at udvide husdyrhold fra 750 dyreenheder til maksimalt 950 dyreenheder på bedrifter. Som det ser ud i udkastet skal bedriften leve op til fire krav:

- 1) Kravet om løsgående søer skal være opfyldt, hvilket det er på nuværende tidspunkt på Brændegård
- 2) Der er krav om, at slagtesvin ikke må gå på fuldspalter, hvilket er opfyldt på Ndr. Ellebygård i dag.
- 3) Der kommer nogle ekstra krav til management og registrering og tilsyn vedr. dyrevelfærd, som vil blive efterkommet.
- 4) Der indføres et årligt kontrolbesøg af en uvildig dyrlæge, hvilket også vil blive efterkommet.

7 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug

7.1 Energi

Der anvendes energi til opvarmning af stalde, belysning og ventilering af staldene, til separationsanlægget samt til opvarmning af stuehuset.

7.1.1 El

Det nuværende elforbrug udgør ca. 206.692 kWh årligt (2007 tal). I forbindelse med udvidelsen af produktionen på Brændegård forventes det årlige elforbrug øget med ca. 50.000 kWh det vil sige til godt 260.000 kWh. El anvendes på ejendommen primært til ventilering og kun i begrænset omfang til belysning.

På Brændegård er der energibesparende tiltag i form af undertryksventilation med diffust luftindtag i staldene, og ventilatorerne er frekvensstyrede. I relation til energiforbruget opnås der en besparelse, idet undertryksventilation bruger mindre energi end ligetryksventilation. For at sikre, at ventilationsanlæggene kører optimalt og ikke bruger mere energi end nødvendigt rengøres og efterses disse jævnlige.

Desuden er der i staldene anvendt den nyeste teknik indenfor luftigheds- og temperaturfølere, som er med til at effektivisere energiforbruget.

7.1.2 Olie

Varmebehovet på ejendommen fordeler sig på stuehuset, drægtigheds-, fare- og klimastald, mens varmebehovet i slagtesvinestalden vil begrænse sig til tørring af staldene efter vask.

Der er etableret gyllekøling i hele den nye stald. Varmen som hentes ud af gylle, anvendes til opvarmning i stuehus og drægtigheds-, fare- og klimastald, og vil erstatte et olieforbrug på ca. 25.000 liter om året.

Det nuværende dieselolieforbrug udgør ca. 56.866 liter diesel på den samlede bedrift – Brændegård og Ndr. Ellebygård. Idet der ikke sker væsentlige ændringer i det samlede dyrkede areal på bedriften, forventes forbruget af dieselolie fremover at ligge på nogenlunde samme niveau.

Dieselolie opbevares i en 5000 liters tank, som står på støbt gulv inde i maskinhallen. Fyringsolie opbevares i en olietank med plads til 5900 liters tank, som står på betonplads ved gavlen til blanderummet.

7.2 Vand

Der anvendes hovedsagelig vand fra egne boreriger på ejendommen. Ejendommen er tilsluttet offentlig vandforsyning, men denne vandforsyning anvendes kun som buffer i perioder med ekstraordinært højt vandforbrug. Da vandet således er fra egne boreriger, er der ikke nogen opgørelse over vandforbruget på ejendommen.

Beregninger med normtal viser, at en besætning som den i nudriftssituationen typisk har et vandforbrug på omkring 5.600 m³ vand om året. Heraf er ca. 560 m³ vaskevand fra stald, mens de resterende ca. 5040 m³ er drikkevand. Hertil kommer et forbrug af vand til vask af maskiner på 30-50 m³.

For en besætning som den i ansøgt drift viser normtallene, at et typisk vandforbrug ligger på ca. 7000 m³ om året. Af dette tal udgøres ca. 6330 m³ af drikkevand, mens vand til vask af stalde er beregnet til ca. 670 m³ pr. år. Forbruget af drikkevand på Brændegård anslås dog i ansøgt drift at blive noget mindre end

normtallene, idet man i forbindelse med udvidelsen vil begynde at fodre med valle. Vallen har et højt vandindhold og erstatter derfor en stor del af grisenes drikkevand, dog har grisene også brug for ekstra drikkevand, idet der er salte i vallen. Et skøn er derfor, at der kan spares ca. 60-65% af forbruget af drikkevand. Hermed vil forbruget af drikkevand i ansøgt drift kun være ca. 3800-4100 m³.

Herudover kommer vand brugt til vask af maskiner, som skønnes at være på 30-50 m³ årligt.

På Brændegård er der gjort vandbesparende tiltag i forbindelse med den supplerende vandforsyning, idet der anvendes vandkopper og ikke drikkenipler, hvorfor der ikke er noget drikkevandsspild. Desuden er overbrusningsanlægget i staldene styret af samme anlæg, som det der styrer ventilationen, så overbrusningshyppighed og -varighed afpasses løbende til temperaturen. Endvidere iblødsættes alle staldafsnit inden vask, således at vasketiden og dermed vandforbruget kan reduceres.

I forbindelse med det ansøgte projekt, vil der blive gået over til at anvende valle fra mejeriet i Klemensker i foderet. Da vallen har et stort vandindhold, erstatter den det meste af drikkevandsforbruget. Valle anvendes ikke i fodringen i nudrift. Der er derfor tale om, at vandforbruget vil blive mindre i ansøgt drift i forhold til nudrift.

Der etableres højtryksskøling i fare- og løbestald samt muligvis i klimastalden. Højtryksskøling er vandbesparende i forhold til overbrusning.

7.3 Gødning

Afgrødernes behov for næringsstoffer dækkes med husdyrgødning og handelsgødning. Der anvendes gødning i henhold til Plantedirektoratets normer for afgrødernes kvælstofbehov og udnyttelseskravet til kvælstof i husdyrgødningen. Ved planlægning af afgrødernes gødningsbehov tages der desuden hensyn til husdyrgødningens forventede udnyttelse i praksis samt jordens reserver af kvælstof, fosfor og kalium.

7.3.1 Husdyrgødning

Niveauet for tildeling af husdyrgødning til arealerne efter den planlagte udvidelse vil være 1,28 DE/ha med væskefraktionen fra den separerede gylle i gennemsnit på det totale udspretningsareal. Det tilstræbes, at husdyrgødningen udbringes på tidspunkter, hvor afgrøden er i vækst og hvor den giver læ og skygge, således at ammoniakfordampningen i forbindelse med udspretningen af gyllen minimeres mest muligt og udnyttelsen øges.

7.4 Foder og foderopbevaring

Fodringsystemet på Brændegård er et vådfodringsystem med fermentering. Fermentering fremmer grisenes udnyttelse af foderet. I alle staldafsnit med søer er der elektronisk sofodring og fasefodring. Søerne registreres elektronisk, når de går i fodringsautomaten, og tildeles hver et antal portioner foder om dagen. Foderet blandes lige før det sendes ind til foderautomaten, og på denne måde kan fodringen hele tiden tilpasses den enkelte søs behov. Dette giver overordnet en meget høj foderudnyttelse. I ansøgt drift vil foderet blive tilsat valle, som dagligt hentes på mejeriet i Klemensker.

Smågrise, polte og slagtesvin fodres ligeledes med fermenteret vådfoder. Fodringen foregår som fasefodring, hvilket betyder at grisene får forskellige foderblandinger, som er tilpasset deres behov ved forskellige alder. Der anvendes fytase i foderet på ejendommen.

Foderforbruget og fodereffektiviteten registreres løbende og opgøres ved effektivitetskontrollen fire gange om året. Der er derfor hele tiden mulighed for at gå ind og korrigere foderplanen, så fodringen fungerer optimalt.

Det vurderes hermed, at foderteknologien er BAT.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt.

Tilskudsfoder opbevares i blanderummet. På den østlige side af blanderummet står to kornsiloer, hvor der opbevares korn, og på den vestlige side af blanderummet opføres en ny silo til opbevaring af valle.

7.5 Sæsæd

Forbruget af sæsæd er uafhængigt af udvidelsen af svineproduktionen på Brændegård, idet mængden alene afhænger af det drevne areals størrelse.

7.6 Kemikalier og pesticider

Forbruget af pesticider vil primært være afhængig af jordtilliggendet, idet sædskiftet bibeholdes efter udvidelsen. Der sker ingen ændring af pesticidforbruget pr. arealenhed som følge af udvidelsen. Planteværn opbevares i et kemikalierum. Dette rum er i dag placeret i et hjørne af maskinhallen, men vil blive flyttet til den længe, som ændres til vaskerum mm.

Af øvrige kemikalier på Brændegård anvendes desinfektionsmidler, som anvendes efter vask af staldene. Eftersom staldarealet ikke forøges som følge af udvidelsen vil forbruget af disse kemikalier formentlig ikke stige.

8 Flexibilitet

Der tillades flexibilitet i produktionen, således at indgangsvægten på smågrisene må variere mellem 7 og 7,5 kg. Eftersom både søer og smågrise er på Brændegård, er det kun et spørgsmål om den interne placering af dyrene i staldanlæggene – samlet set er produktionens størrelse den samme.

9 Forventede reststoffer og emission fra anlægget

9.1 Husdyrgødning

I forbindelse med en husdyrproduktion vil der være et afkast af husdyrgødning indeholdende primært kvælstof, fosfor og kalium. Det er specielt kvælstof og fosfor, der kan påvirke det omgivende miljø. I tabel 7 er angivet mængden af husdyrgødning samt dennes indhold af kvælstof og fosfor før og efter udvidelsen.

Tabel 9: Afkast af husdyrgødning – N & P før og efter udvidelsen (i hele kg) fra både Brændegård og Ndr. Ellebygård

Produktion totalt til udspredning	Kg N		Kg P	
	Før	Efter	Før	Efter
Væskefraktion til udspredning	49.624	70.688	4.007	5.501
Fiberfraktion til Biokraft A/S	16.541	9.351	23.563	12.836

9.2 Kvælstofudvaskning

9.2.1 Overfladevand – Nitratklasse

En del af bedriftens udspretningsarealer er beliggende i område klassificeret som Nitratklasse 1, hvilket betyder, at kvælstof reduktionspotentialt i området er maksimalt 50 %. Reduktionspotentialt er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. I Nitratklasse 1 må der som udgangspunkt ikke tildeles mere end 85 % af den husdyrgødningsmængde, der er gældende i forhold til de generelle harmoniregler. Udregnet over samtlige af bedriftens arealer – ejet og forpagtede arealer, betyder dette, at der gennemsnitlig maksimalt må udbringes 1,2621 DE/ha. I ansøgt drift udbringes gødning fra 575,07 DE på de 439,49 ha. Dette giver 1,28 DE/ha, men eftersom udvaskningsberegningerne lavet i FARM-N viser, at udvaskningen for DE-reel (32,4 kg N/ha) er lig med udvaskningen for DE-max (også 32,4 kg N/ha), så er kravet til nitratklasse 1 opfyldt.

9.2.2. Grundvand – nitratfølsomt område

Ingen udspretningsarealer tilknyttet produktionen på Brændegård er beliggende i nitratfølsomme områder i forhold til grundvand.

9.3 Fosfor

Ingen af udspretningsarealerne tilknyttet produktionen på Brændegård er beliggende i områder, der afvander til Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor. Udbringningsarealerne pålægges derfor ingen restriktioner i forhold til fosforbelastning jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

9.4 Ammoniakfordampning

Ved en husdyrproduktion vil der være fordampning af ammoniak fra stalde, husdyrgødningslagre samt ved udspretning af husdyrgødningen. Størrelsen af ammoniakfordampningen er afhængig af produktionens størrelse samt af stalddypen, lagertypen samt tidspunkt og teknik til udbringningen af husdyrgødningen. Ejendommen er ikke beliggende inden for bufferzone I eller II, dvs. at der ikke inden for 1000 meter af Brændegård findes naturarealer omfattet af kravet om bufferzoner. Beregninger af ammoniakemission er beregnet i det elektroniske ansøgningsskema jf. kravet i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Den samlede ammoniakemission fra anlægget ved nudrift er beregnet til 3251,98 kg N/år og ved ansøgt drift er den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 3803,85 kg N/år. Projektet medfører således en meremission fra anlægget på 551,87 kg N/år. Meremissionen af ammoniak beregnes altid, og ved meremissionen forstås den samlede ansøgte emission fra stald og lager fratrukket nudrift emissionen. Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har fast lagt. Kravet er, at der skal ske en reduktion på 20 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem. Kravet om 20 % reduktion på ammoniakudledningen er opfyldt, se afsnit 13.3.

9.5 Lugtemission

Lugtemission stammer fra staldene samt fra husdyrgødningsystemerne inklusiv opbevaringsanlæggene (vedvarende lugtkilder). Desuden forekommer lugtemission ved udbringning af husdyrgødningen (periodiske lugtkilder).

9.5.1 Vedvarende lugtkilder

For de vedvarende lugtkilder beregnes en lugtgeneafstand. Uden for denne lugtgeneafstand må lugtgenerne fra husdyrholdet anses som værende ubetydelige. Lugtgeneafstandene er beregnet ved hjælp af FMK-vejledningen og i henhold til den nye lugtvejledning.

I tabel 10 og 11 er geneafstandene for lugt angivet og beregnet henholdsvis i henhold til FMK-modellen og den nye model til beregning af lugtgeneafstande.

Tabel 10: Geneafstand for lugt – angivet i meter (FMK-model)

	Nuværende produktion	Efter udvidelsen
Geneafstand til boligområde i byzone/sommerhusområde	458	512
Geneafstand til byzone i øvrigt og "samlet bebyggelse"	257	288
Geneafstand til boliger uden for "samlet bebyggelse"	145	162

Tabel 11 : Geneafstand for lugt – angivet i meter (ny model)

	Nuværende produktion	Efter udvidelsen – korrigeret geneafstande
Geneafstand til boligområde i byzone/sommerhusområde	386	469
Geneafstand til byzone i øvrigt og "samlet bebyggelse"	258	326
Geneafstand til boliger uden for "samlet bebyggelse"	100	127

For byzone/sommerhusområde og boliger uden for samlet bebyggelse angiver FMK modellen den største geneafstand, hvorfor det er denne afstand, der vil være den gældende. For samlet bebyggelse angiver den nye model den største afstand.

Afstanden til enkelt beboelse uden for samlet bebyggelse er større end 162 m fra centrum af kildeområdet, idet der er ca. 440 m fra nabobeboelsen (uden landbrugspligt) til lugtkildecentrum på Brændegård, og således er afstanden overholdt jf. tabel 11. De øvrige geneafstande er også overholdt, idet der er ca. 540 m til byzone og samlet bebyggelse.

9.5.2 Periodiske lugtkilder

Udbringning af husdyrgødning foregår primært om foråret. Der køres husdyrgødning fordelt over ca. 6 uger om året. En del af husdyrgødningen nedfældes eller nedbringes i jorden kort efter udspreddning, hvilket minimerer lugtgenerne. Gyllen nedfældes ikke i vinterafgrøder, da teknikken endnu ikke er god nok til dette.

9.6 Støvmission

Der er kun meget begrænset støvgener forbundet med produktionen på Brændegård . Foderet håndteres i lukket system og giver ikke anledning til støvgener. Støvgener vil derfor primært kunne forekomme i høst, hvor der håndteres halm og evt. tilkøres korn og frø til ejendommen og vil kun forekomme lokalt på Brændegård.

9.7 Støjkilder

Der skelnes mellem vedvarende og periodiske støjkilder, da vedvarende støjkilder bidrager væsentligt mere til den samlede støjbelastning fra anlægget end de periodiske støjkilder.

9.7.1 Vedvarende støjkilder

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget. Støjniveauet er ved det nuværende produktionsanlæg meget lav, idet der er tale om et støjsvagt ventilationsanlæg. Ventilationsanlægget kører kontinuerligt døgnet rundt hele året – dog med størst ydelse om sommeren, når det er varmt. Regelmæssig kontrol, rengøring og vedligeholdelse af ventilatorerne mindsker unødigt støj.

Støjniveauet forventes ikke intensiveret væsentligt som følge af udvidelsen, idet der i den nye slagtesvinestald også opsættes nyeste teknologi.

9.7.2 Periodiske støjkilder

Støj kan periodisk stamme fra transport til og fra Brændegård med foder, husdyrgødning og dyr samt ved korn tørning og ved brug af male/blandeanlæg.

Male/blandeanlægget kører hovedsageligt om natten, hvor strømmen er billigere. Der anvendes en skivemølle til maling af korn, idet denne er mere støjsvag end en slaglemølle.

Kornblæseren er i drift ca. en måned i høstperioden.

Transport og foderblanding/udfodring er fordelt over hele året. Foderblandingsanlægget står i isoleret rum, og den støj, som kan høres udendørs er meget begrænset. Den periodiske støj forventes ikke øget væsentligt i forbindelse med udvidelsen.

Afstanden til naboer og offentlig vej er stor, og støjbelastningen skønnes derfor ikke at være til gene for naboer eller forbipasserende.

For ejer og ansatte gælder, at hvis støjbelastningen overstiger 80 dB, får personale og andre, der arbejder i støjen, stillet høreværn til rådighed.

9.8 Lys

Der er lys i drægtighedsstalden om aften af hensyn, men der er ingen kraftige udendørs projektører eller andre kraftige lyskilder på ejendommen. Der ligger ingen naboejendomme i umiddelbar nærhed af anlægget, der kan blive generet af lys fra staldene.

9.9 Transport

Der kan forekomme transport af forskellig vis i forbindelse med en husdyrproduktion. Der skelnes mellem intern transport på ejendommen og ekstern transport, dvs. transport til eller fra ejendommen. Til- og frakørsel til ejendommen kan foregå via den fælles privatvej øst for ejendommen og videre ad Godthåbsvej.

9.9.1 Intern transport

I forbindelse med produktionen på Brændegård vil der ikke være intern transport, da der ikke flyttes dyr mellem staldbygningerne, og foder transporteres i lukket system til de enkelte staldafsnit.

9.9.2 Ekstern transport

Den eksterne transport består i transport af smågrise fra ejendommen og Ndr. Ellebygård, levering af søer til slagteriet og afhentning af døde dyr til DAKA. Desuden sker der transport af foder til ejendommen. Opgørelse af transporter før og efter udvidelsen på Brændegård kan ses i tabel 13. Karsten Westh har selv lastbil, som bruges til mange af bedriftens transporter med levende dyr og gylle.

Tabel 13: Transport til og fra ejendommen

Type transport	Før udvidelsen	Efter udvidelsen	Ændring
Levering af smågrise (egen lastbil)	5 læs hver 14. dag	1 læs hver 14. dag*	- 4
Levering af søer til DC (egen lastbil)	1 hver 14. dag	1 læs hver 14. dag	0
Hentning af valle (egen lastbil)	1 læs hvert 3. dag	1 læs hvert 3. dag **	0
Døde dyr til DAKA	2 gange pr. uge	2 gange pr uge	0
Soya og mineraler	1 læs pr måned	1 læs pr måned	0
Diesel	10 gange pr år	10 gange pr år	0
Gødning	3 læs pr år	3 læs pr år	0
Læs gylle til udspreddning	252	304	51

*) I ansøgt drift vil der kun blive transporteret færre læs grise, idet der er indkøbt hænger til lastbilen.

***) Der vil ikke blive mere transport med valle som følge af udvidelsen, idet der blot bliver hentet mere pr. læs.

I høstperioden transporteres der desuden korn til ejendommen, og om foråret transporteres gylle fra ejendommen til udspreddning. Over halvdelen af gyllen flyttes med lastbil.

Der bliver i ansøgt drift mindre transport af dyr og foder mellem bedriftens ejendomme, fordi smågrisene kommer til at gå på Brændegård i stedet for at gå på Kornvang, som tilfældes er i dag. Produktionen bliver således samlet på to ejendomme (Brændegård og Ndr. Ellebygård) i stedet for på tre ejendomme.

Al transport foregår i dagtimerne, men i høstperioden, og når der bringes gylle ud, kan der også forekomme transport om aften. Nogle af transporterne kommer i gennem Østermarie. Det er hovedsageligt dyr, som transporteres mellem Brændegård og Ndr. Ellebygård. Disse transporter fremgår hovedsageligt med lastbil og typisk ved 8-tiden om morgen. Gylle og de fleste andre ting transporteres ikke gennem Østermarie by.

9.10 Fluer og skadedyr

Der holdes opryddet omkring bedriften og bygningerne vedligeholdes, således at rotter ikke sikres optimale leveforhold. Der opretholdes desuden en god staldhygiejne og god gødningshåndtering. Desuden er der opsat rottekasser på ejendommen – som tilses af firmaet Mortalin.

Fluegener forebygges ved god staldhygiejne, hvor gødnings- og foderrester fjernes løbende. Som supplement foretages en aktiv bekæmpelse i form af biologisk fluebekæmpelse med rovfluer. Biologisk bekæmpelse ved hjælp af rovfluer, virker ved at larverne forpupper sig, og af pupperne udklækkes den levende rovflue. Denne søger straks ned i gyllekanalerne, hvor den starter med at lægge æg. Æggene udklækkes til larver, og det er disse larver, der æder staldfluens larver. Der sættes nye fluer ud hver 4.-5. uge.

9.11 Spildevand

Spildevandsmængden fra staldene forventes efter udvidelsen at udgøre ca. 670 m³ og spildevand fra vask af maskiner udgør ca. 30-50 m³. Vaskepladen vil i forbindelse med udvidelsen blive flyttet ind i en overdækket hal. Der vil derfor ikke komme regnvand fra vaskepladsen til gyllebeholderen.

Spildevand fra staldene, regnvand og vaskevand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder. Denne spildevandsmængde er dog allerede indregnet i den produceret mængde gylle. Sanitært spildevand fra toilet og bad i servicebygningen ledes til septiktank.

9.12 Affald

Brandbart affald, fx pap, emballage mv. [ISAG-kode 19.00] opbevares i en 2 m³ affaldscontainer, som afhentes og tømmes hver uge. Affaldet udgøres af sække fra tilskudsfoeder og mineraler (100 kg/måned), og emballage fra pesticider [ISAG-kode: 05.12 og EAK-kode: 02 01 09] ca. 150 kg årligt.

9.12.1 Olie- og kemikalieaffald

Kemikalierester, medicinrester, spraydåser (50 kg/år) og kanyler opbevares på Brændegård, hvorfra det afhentes af StenaMiljø to gange årligt.

På Brændegård opbevares spildolie [ISAG-kode 0600] og kemikalierester [ISAG-kode 05.12 og EAK-kode 02 01 09] i tromler på fast gulv i maskinhal, mens medicinaffald [ISAG-kode 05.13] opbevares i originalemballagen i kemikalierummet. Den årlige mængde spildolie fra hele bedriften udgør 5-600 liter, mens mængderne af pesticider- og medicinaffald er relativt begrænsede.

Farligt affald er tilmeldt en affaldsordning, så kemikalieaffald, medicinrester, spraydåser og kanyler samles og hentes to gange om året af StenaMiljø.

9.12.2 Animalsk affald

Døde dyr [EAK kode 02 01 02] afhentes ugentligt af DAKA Proteins, Nyker.

Frem til afhentning opbevares de døde dyr ved Grammegårdsvej 2, som ejes Karsten Westh. Dyrene ligger på spalter, så der er luft under. Mængden af døde dyr skønnes at være ca. 68 selvdøde søer (15.000 kg/år), ca. 2100 døde pøttegrise (2100 kg/år) og ca. 400 døde smågrise (600 kg/år). Mængden af døde dyr på Brændegård skønnes dermed at være 23 tons/år.

Døde dyr afhentes samme dag eller senest 24 timer efter tilmelding.

10 Risici

Risiko for uheld er centeret om mulig forurening af overflade- og grundvand, jord, luft og om mulig skade på mennesker, dyr og planter. De største risici for uheld hænger sammen med drift/brug, lagring og håndtering af husdyrgødning, foder, kemikalier, olie og valle.

Minimering af risiko for uheld og gene/forurening ved uheld

Gylle opbevares i en lukket gyllelagune. Dette giver en høj sikkerhed, idet der ikke vil kunne ske overløb fra den lukkede gyllelagune. Gyllelagunen er fremstillet i meget stærke membraner, som svejdes sammen, og risikoen for et brud på lagunen er derfor meget lille. Gyllelagunen er desuden indrettet med en sikkerhedsmembran med drænrør, således at hvis der skulle ske en lækage på lagunen, vil den lækede gylle blive ledt til en kontrolbrønd. Her registrerer en føler, at der er sket et udslip. Gyllelagunen er gravet ned i terræn og omgivet af en jordvold. Skulle der ske en lækage på gyllelagunen, vil gyllen derfor blive tilbageholdt inden for jordvolden. Der er ingen stationære pumper ved gyllelagunen eller ved buffertanken. Gyllen suges op med pumper på lastbil. Der er derfor ingen risiko for utilsigtet start af stationære pumper. Gyllevand og vaskevand fra stald føres gennem tætte lukkede afløb til en lukket buffertank. Herfra ledes gyllen til separation i separationsanlæg, og den tynde del af gyllen ledes herfra til gyllelagunen. Den faste fraktion opbevares i en container indtil afhentning.

I ansøgt drift vil der blive hentet valle hver tredje dag på mejeriet. Den mængde valle, der vil blive opbevaret op ejendommen, er derfor til en hver tid maksimalt et lastbillæst (op til 32 tons). Vallen pumpes fra lastbilen over i en tank. Dette foregår under opsyn.

Kemikalier og planteværn opbevares i et kemikalierum, som er aflåst uden for normal arbejdstid. Marksprøjtningen påfyldes og vaskes på vaskepladsen eller i marken.

Risikoen for, at der skal ske udslip af gylle, vaskevand eller valle er minimeret i kraft af den måde, ejendommen er indrettet på som beskrevet ovenfor. Skulle det alligevel ske, at der sker et udslip, findes der en rende-graver på ejendommen. Med denne kan der graves en jordvold til at standse et eventuelt udslip, som løber på jordoverfladen, og skulle udslippet være nået til dræn, kan rende-graveren anvendes til at grave drænet over, så udslippet ikke når ud til åer.

På ejendommen opbevares altid savsmuld, som kan anvendes til at opsuge et evt. spild af kemikalier eller planteværn. Materialet afleveres derefter som farligt affald.

I forhold til risici og driftsuheld bliver der udarbejdet en beredskabsplan for Brændegård, der beskriver procedurer i forbindelse med uheld. Beredskabsplanen eftersendes til Teknik & Miljø senest en måned efter miljøgodkendelsen er meddelt.

11 Egenkontrol og Management

Brændegård skal, som alle andre svineproducerende bedrifter under Danish Crown, overholde Code of Practice, som indeholder egenkontrol. Ligeledes udføres egenkontrol i forbindelse med Foderhygiejneforordningen. Desuden føres der logbog for gyllelagunen, og der udføres 10 års beholder kontrol.

På bedriften opbevares følgende:

- Sprøjtejournal
- Tilbageholdelsessedler og optegnelser over anvendelse af lægemidler
- Salmonellaresultater- og månedsopgørelse fra slagteriet (zoonoseregisteret)
- Breve med analyseresultater af foder eller husdyrsygdomme, som kan have betydning for fødevarer sikkerheden
- Eventuelle breve fra Fødevareregionen vedr. offentligt tilsyn
- Kommunens eller private firmaers dokumentation for skadedyrsbekæmpelse

Desuden kan i løbet af få dage fremskaffes

- Fakturaer på køb og salg af foder
- Oplysninger om sundhedsanmærkninger fra slagteriet.

I relation til management bestræber man sig på Brændegård på at udføre ”godt landmandskab” og ansvarsbevidst driftsledelse blandt andet ved at:

- Holde opsyn med gyllelagunen
- Foderforbrug og fodereffektivitet registreres løbende opgøres op i en effektivitetskontrol fire gange årligt
- Der er rutinemæssigt besøg af dyrlæge på ejendommen 1 gang om måneden
- Danish Crown har med jævne mellemrum en kontrollant på besøg ude på ejendommen
- Staldens alarmanlæg afprøves 14. dag. Der er alarm anlæg på ejendommen, som alarmerer ved manglende ventilation og manglende fodring. Der er nødstrømsgenerator på ejendommen
- Gødningsplanlægning, og hensyntagen til jordens vandmættethed og de topografiske forhold ved udbringning af gødning.
- Foderplanlægning og kontrol af foderforbrug, vandforbrug og el-forbrug samt forbrug af diesel.
- Dagligt opsyn med tekniske installationer, og regelmæssig afprøvning af alarmsystemer.
- Vedligehold, service og øjeblikkelig reparation af tekniske installationer.
- Dagligt opsyn med grisenes trivsel.
- Nye medarbejdere og vikarer oplæres/sættes ind i daglige rutiner og procedurer.

Der vil blive lavet en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand, mv. er beskrevet.

12 Husdyrbrugets ophør

Hvis svineproduktionen på Brændegård ophører, vil følgende blive sat i værk:

- Stier og staldanlæg bliver rengjort for gødningsrester og foderrester. Fodersiloer- og rør bliver tømt for foder. Dette sker blandt andet for at undgå skadedyr.
- Gyllekanaler, fortanke, gylletanke m.v. bliver tømt for gylle.
- Medicinrester afleveres til dyrlæge, apotek eller tilmeldes indsamling af BOFA. Overskydende desinfektionsmidler afleveres til BOFA.
- Olietankene tømmes, med mindre de forsat er i brug
- Bygningerne vedligeholdes eller afvikles.

Vurderinger

13 Vurdering af produktions miljøpåvirkning

13.1 Kvælstofpåvirkning

Produktionen på Brændegård påvirker miljøet med kvælstof fra husdyrgødningen. Teknik & Miljø har vurderet om påvirkningen har negativ effekt på grundvandet, vandløb og søer. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til vandløb og søer, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

13.1.1 Overfladevand

Jævnfør afsnittet om kvælstofudvaskning ligger en part af bedriftens udspretningsarealer i et område klassificeret som nitratklasse 1 i forhold til overfladevand. For landbrugsarealer, der er placeret i denne kategori, stilles der krav om et lavere husdyrtryk pr. ha end de generelle harmoniregler giver mulighed for. I nitratklasse 1 må der maksimalt tildeles 85 % af den husdyrgødningsmængde, som er gældende i forhold til de generelle harmoniregler. Beskyttelsen af de sårbare vandområder, som en del af udspretningsarealerne tilknyttet Brændegård afvander til, sikres ved, at der maksimalt på bedriftsniveau må tildeles husdyrgødning svarende 1,28 DE/ha af væskefraktionen af den separerede gylle og ikke rågylle. På denne baggrund vurderer Teknik & Miljø, at beskyttelsen af de sårbare vandområder, som en del af udspretningsarealet afvander til, er sikret.

13.1.2 Grundvand

I forhold til grundvand er det undersøgt om udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og/eller om der er udarbejdet en indsatsplan i forhold til vandindvinding. Ingen af udspretningsarealer tilhørende produktionen på Brændegård er beliggende i nitratfølsomme områder eller i områder, hvor der er forefindes en indsatsplan for vandindvinding.

En del af udspretningsarealerne er imidlertid beliggende i områder med drikkevandsinteresse og særlig drikkevandsinteresse. Vandkvalitetskravet for drikkevand er et nitratindhold på højst 50 mg nitrat/l. Efter vandet har forladt rodzonen foregår en nitratreduktion ved passage gennem jordprofilen. Det er Teknik & Miljø vurdering, at den nitratreduktion sikrer, at koncentrationen af nitrat i det vand, der når grundvandet ikke overstiger 50 mg nitrat/l. Med de rammer, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesloven, vurderer

Teknik & Miljø derfor, at der ikke vil være behov for at stille vilkår i forhold til nitratudvaskning til grundvandet.

13.1.3 Vandløb og søer

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Teknik & Miljø vurderer, at de generelle beskyttelsesniveauer er tilstrækkelige til at sikre vandhuller/søer i nærheden af Brændegård og bedriftens udspretningsarealer ikke påvirkes væsentligt i forbindelse med den planlagte udvidelse på Brændegård.

Teknik & Miljø vurderer, at de berørte vandløbssystemer ikke vil blive påvirket af udvidelsen på Brændegård. Bortset fra den direkte tilledning fra dræn er åstrækningerne beskyttet mod påvirkning fra næringsrigt vand fra udspretningsarealerne, da overfladisk afstrømning vil blive tilbageholdt af bræmmer, hovedsageligt i form af brede og skovklædte bæltter mellem mark og å. Generelt er de bornholmske vandløb meget robuste overfor påvirkning af kvælstof.

13.2 Fosforudledning

Husdyrgødning indeholder fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning tilføres markerne fosfor, som er et vigtigt plantenæringsstof, og ved høst fjernes der fosfor med afgrøderne. Tilføres der husdyrgødning efter de gældende harmoniregler, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne. I henhold til beregningerne udført i det elektroniske ansøgningsskema vil den total mængde fosfor i husdyrgødnings væskefraktion som udspreddes på bedriften udgøre 5230 kg P efter udvidelsen, hvilket vil svare til ca. 11,9 kg P/ha/år (arealvægtet gennemsnit). Afgrødernes forventede fosforoptagelse er ca. 25 kg P/ha afhængig af afgrøde og udbytte. Dette betyder, at fraførelsen er betydelig større end tilførslen. Det vurderes, at vandhuller i nærheden af udspretningsarealerne ligger godt beskyttet af brede bræmmer og beplantning, hvorfor risikoen for fosfor tab vurderes at være minimal.

Endvidere skal nævnes, at ingen af udspretningsarealerne til Brændegård er beliggende i områder, der afvander til områder i Natura 2000 områder, som er overbelastede med fosfor. Derfor er der i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. til husdyrbrug ingen restriktioner i forhold til fosforbelastning på udspretningsarealerne.

13.3 Ammoniakdeposition til naturarealer

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. Husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og derfor påvirke særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v. Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal de øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 20 % i forhold til et fastsat referencetalssystem i 2005/2006. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Udegående dyr friholdes dog for reduktionskrav i den periode, de er udegående. For malkekøer og det tilhørende opdræt reduceres reduktionskravet derfor forholdsmæssigt.

I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt bufferzoner (bufferzone I) på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan

husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medføre en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

I en yderligere zone i en afstand fra 300-1000 meter om nedenfor nævnte områder (bufferzone II) må en udvidelse maksimalt give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Såfremt der er to eller flere ejendomme med over 75 dyreenheder i zonen og inden for en afstand af 1 km, må merbelastningen maksimalt udgøre hhv. 0,5 og 0,3 kg N pr. ha.

De særlige naturområder, som er omfattet af krav om bufferzone jf. § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er:

- 1) Højmose
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 4) Overdrev større en 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 5) Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 6) Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder

Ingen naturområder i nærheden af Brændegård er omfattet af kravet om bufferzone, og dermed er ejendommen ikke beliggende i hverken bufferzone I eller II. Det er Teknik & Miljø's vurdering, at de fastlagte beskyttelsesniveauer i henhold til lov. nr. 1572 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er tilstrækkelige til at sikre, at ingen naturområder påvirkes i negativ retning. De nærmeste naturområder er besigtiget og det vurderes ikke, at stigningen i ammoniakfordampningen vil resultere i, at naturområder påvirkes i væsentlig negativ retning af den planlagte udvidelse på Brændegård.

Desuden vurderes endvidere, at ingen af naturområderne beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 bliver påvirket væsentligt i negativ retning af den planlagte udvidelse på Brændegård. EU-habitatområderne "Randkløve skår" og "Almindingen, Paradisbakkerne og Ølene" vurderes endvidere heller ikke at blive påvirket i negativ retning af den planlagte udvidelse på Brændegård. Der vil kun forekomme en ubetydelig påvirkning af på de to nævnte områder på grund af afstanden samt opblanding af kvælstof i atmosfæren. Endvidere indeholder den del af EU-habitatområde 162, som er tættest på Brændegård ikke kvælstoffølsomme naturområder.

Kravet om 20 % reduktion på ammoniakudledningen er på Brændegård opfyldt ved, at staldene er indrettet med delvist spaltegulv. Desuden etableres der gyllekølingsanlæg i hele den nyeste stald, som omfatter poltestald, løbestald, farestald og klimastald. Derudover opbevares al gylle i lukkede beholdere – først i lukket fortank, og efter separationen i en lukket gyllelagune. Dermed sker der ikke nogen ammoniakfordampning fra lagrene. Disse tiltag medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 34 kg N mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 20 %. De ekstra kg vurderes som frivillige i forhold til en eventuel senere udvidelse.

13.4 Pesticidpåvirkning

Påvirkning med pesticider kan ske gennem nedvaskning fra det dyrkede areal samt ved punktkildeforurening i forbindelse med påfyldning og rengøring af marksprøjten. Endvidere kan der ske

forurening af vandløb og søer, hvis der ikke udvises påpasselighed med vinddrift. Fyldning af marksprøjten foregår med sugning fra separat vandtank. Påfyldning af planteværnsmidler finder sted i marken eller på vaskeplads. Marksprøjten er indrettet med indvendig spuledyse og udvendigt vaskeudstyr, således at vask kan foregå i marken. Det er Teknik & Miljø vurdering, at de anførte tiltag vil mindske risikoen for punktkildeforurening.

13.5 Påvirkning af bilag IV arter

I området omkring udspretningsarealer er der registreret løvfrøer i to vandhuller ved Ellebygård og Jessegård henholdsvis 210 og 350 m fra udspretningsarealet. Ved Hoppegård er der registreret løvfrøer i to vandhuller henholdsvis 350 og 600 m øst for udspretningsarealet. Endvidere er der registreret stor vandsalamander 1,1 km fra udspretningsarealerne. Nærmeste lokalitet, på selve produktionsanlægget på Brændegård, hvor der er registreret bilag-IV arter er lokaliseret 3,3 km nordøst for ejendommen.

Det vurderes ikke, at de nævnte lokaliteter vil blive påvirket af afstrømning fra arealer tilknyttet produktionen på Brændegård, og det atmosfæriske kvælstofbidrag fra Brændegård vil være så ubetydeligt, at det ikke vil kunne medføre en væsentlig ændring i lokalitetens tilstand. Teknik & Miljø vurderer derfor, at Bilag IV arterne og deres levesteder ikke trues af den forestående udvidelse på Brændegård.

14 Vurdering af ressourceforbrug og affaldshåndtering

Teknik & Miljø har på baggrund af oplysningerne i afsnit / ”Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug” vurderet, at der i forbindelse med driften på Brændegård er gjort tiltag, som vil sikre, at anvendelse af energi, næringsstoffer, vand og pesticider minimeres mest muligt, således at tabene til omgivelserne bliver så minimale som mulige, samtidig med at produktionen kan foregå på et rentabelt niveau. I relation til energiforbruget vurderes det, at idet ventilatorerne er lavenergi ventilatorer, hvorfor energiforbruget vil være begrænset i forhold til traditionelle ventilatorer.

Med hensyn til affaldshåndtering vurderes det at følges vilkårene 2.15.5 til 2.15.15 i denne miljøgodkendelse vil driften af Brændegård ikke medføre affaldsgener.

For så vidt angår spildevand fra Brændegård er der taget hånd om dette og det vurderes, at spildevandet håndteres fornuftigt og i henhold til gældende lovgivning på området. Se afsnit 9.11 – Spildevand.

15 Vurdering af lugt-, støv-, støj-, flue-, transport- og lysgener

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår således ikke i lugtberegningerne og reguleres derfor ved hjælp af generelle regler, herunder husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav til placering af stalde og anlæg til opbevaring af husdyrgødning.

Lugtgenestandarderne med udgangspunkt i den nuværende og kommende produktion på Brændegård er beregnet både i henhold til FMK-vejledningen og i henhold til den nye lugtvejledning. Lugtgeneberegningerne viser, at lugtgenekriterierne ifølge Lov 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt både i forhold til boliger i byzone, boliger i samlet bebyggelse og for enkeltbeboelse i landzone.

Det er Teknik & Miljø vurdering, at udvidelsen af dyreholdet på Brændegård ikke vil betyde større gener for naboer i området omkring Brændegård – nærmeste nabobeboelse, som ikke er omfattet af landbrugspligt og ikke ejes af ansøger, er beliggende cirka 450 meter øst for Brændegård.

Samlet set vurderes der ikke at være væsentlige kumulative effekter i relation til lugtgener i området omkring Brændegård, idet der ikke lægger andre større husdyrproduktioner i den mest fremherskende vindretning, dvs. vest for Brændegård. Derfor vurderer Teknik & Miljø, at de nærmeste naboer ikke vil blive udsat for lugtgener, som overstiger et acceptabelt niveau.

Det skal dog nævnes, at der kan forekomme kortvarige perioder med lugtgener i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning, men generne i forbindelse med dette vurderes ikke at blive øget væsentligt som følge af udvidelsen på Brændegård.

Med hensyn til støv- og støjgener er Teknik & Miljø vurdering, at omboende ikke vil udsættes for væsentlige gener, idet støvgener i forbindelse med produktionen ofte kun vil forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt at støvudvikling kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling. Samlet vurderer Teknik & Miljø, at der ikke vil være væsentligt øgede støvgener som følge af udvidelsen.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende – ventilationsanlægget i den nye stald er støjsvagt og foderblanding foretages indendørs i lydisoleret rum. Der vil dog kunne forekomme støj fra ekstern og intern transport. Trafikken til og fra Brændegård går af fælles privat vej, Brændegård ligger anden sidst på vejen. Hovedparten af transporterne til og fra ejendommen foregår med lastbil. Teknik & Miljø vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil være uacceptable støjgener for omkringboende forbundet med udvidelsen.

Det er Teknik & Miljø vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes fluer og andre skadedyr vil blive bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det Teknik & Miljø vurdering, at følges vilkårene 2.13.1 og 2.13.2 i denne miljøgodkendelse burde der ikke opstå fluegener og rotteproblemer.

Teknik & Miljø vurderer, at anvendelse af lys i staldene på Brændegård ikke vil medføre væsentlige problemer eller lysgener for omkringboende, forbipasserende eller landskabelige hensyn. Der er på Brændegård ikke opsat kraftige lyskilder udendørs, hvorfor det vurderes at forbipasserende og omkringboende ikke vil blive generet af projektører eller andre kraftige lyskilder.

16 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Bedst Tilgængelige Teknik – BAT (Best Available Technique) – er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse emission af ammoniak, lugt, drivhusgasser eller begrænse energiforbruget. Anvendelse af teknikker, der er beskrevet i BAT-byggeblade, sikre at der er foretaget en vurdering af teknikkenes virkninger på miljøet, og teknikken kan anvendes på økonomisk mulige vilkår under danske produktionsforhold. I vurderingen er der samtidigt taget hensyn til eventuelle fordele og ulemper om lugt, arbejdsmiljø, dyrevelfærd m.v. Der er nedsat en følgegruppe under Skov- og Naturstyrelsen, som skal foretage denne vurdering. En beskrevet teknik, der lever op til alle ovenstående krav, har fået betegnelsen BAT. Er teknikken forbundet med store omkostninger, eller er reduktionen i ammoniakfordampningen minimal, har teknikken fået betegnelsen BAT-kandidat.

Teknik & Miljø har foretaget en vurdering af BAT anvendt inden for følgende kategorier på Brændegård: Energibesparende foranstaltninger, vandbesparende foranstaltninger, management, foderoplysninger, bedste tilgængelige staldteknologi, gødningsopbevaringsanlæg og bedste tilgængelige udbringningsteknik.

I det efterfølgende er ovenstående punkter gennemgået.

Energibesparende foranstaltninger:

I den nye stald vil der blive opsat lavenergi lysstofrør og i forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i øvrige stalde udskiftes til lavenergi lysstofrør. Lyset i slagtesvinestaldene er tændt efter behov indenfor normal arbejdstid.

I slagtesvinestaldene er der diffus undertrykventilation. Luftindtag sker via diffust loft. Luftmængden reguleres udelukkende ved undertrykket i stalden og tilføres gennem meget små huller eller porer via mineraluld. Herved opnås, at lufthastigheden er lav allerede, når luften kommer ind i stalden. Trækgener i dyrenes opholdszone minimeres. Den tilførte friskluft har ingen gennemslagskraft, og opblandingen med staldluften sker via luftstrømme forårsaget af dyrenes varmeproduktion og aktivitet.

Luftudtag sker via tagudsugning gennem skorstene udført i polypropylen med fast-støbt inddækning, rør med luge, indløbstragt, drejespjæld, konus med regnfang og ventilator.

For reduktion af energiforbruget er der valgt frekvensstyring og sekventiel indkobling.

Ventilationsanlæggene vaskes i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Investeringen i energibesparende tiltag som ventilation med frekvensstyrede udsugningsenheder, resultere i, at der opnås en besparelse i elforbruget på ca. 50 % i forhold til traditionelle spændingsstyrede udsugninger.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandbesparende foranstaltninger:

På Brændegård opnås der vandbesparelse ved, at der anvendes drikkekopper, som skal forsyne svinene med supplerende vand, således at drikkevandspild undgås.

Endvidere opnås der en væsentlig besparelse i vandforbruget i det vådfodret skal baseres på valle fra Klemensker Mejeri. Da en del af vallen er vand, vil det totale drikkevandsforbrug ikke blive øget ret meget i forbindelse med udvidelsen på Brændegård. Gårdens forbrug af drikkevand til svinene ligger væsentligt under normen for en besætning af denne størrelse.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene dagen efter vaskes med vaskerobot.

Vaskerobotten monteres med en almindelig højtryksrensner og vasker efter et forprogrammeret program.

Vaskerobotten vil kunne rengøre 80-90 % og en efterskylning vil derfor være nødvendig, hvilket dog ikke vil resultere i at vandforbruget vil afvige fra normen.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT i relation til vandforbrug.

Management:

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På Brændegård er der taget følgende forholdsregler:

Overbrusningsanlæg anvendes i staldene i henhold til anbefalingerne fra Dansk Svineproduktion for at sikre mindst muligt "svineri" på det faste gulv, hvilket giver en god staldhygiejne og der med også en lavere ammoniakfordampning.

Driften planlægges, så der under normale omstændigheder aldrig er overbelægning i stierne. Der tages dog forbehold for eventuelle strejker på slagteriet eller lignende uforudsete omstændigheder, således at smågrisene ikke kan flyttes til Ndr. Ellebygård på samme måde som ved normale forhold.

Vand- og elforbrug opgøres en gang årligt.

Forbrugt mængde af foder opgøres i forbindelse med effektivitetskontrol.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle og brand m.v. er beskrevet.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Foderoplysninger:

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring, hvilket der heller ikke er i denne miljøgodkendelse.

Der anvendes fasefodring og vådfoder med restløs fodring – dvs rørene tømmes helt efter hver foderblanding. Vådfodring giver en bedre foderudnyttelse end tørfodring, og en mindre ammoniakfordampning. Foderet tilsættes fytase.

Det vurderes, at der anvendes BAT i forhold til foder og udfodringssystemer.

Bedste tilgængelige staldteknologi:

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet fra bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger:

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- Et fuldspalte gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle
- Et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem eller
- Et delvist spaltet gulv med ventralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme.

Endvidere findes der 3 BAT-byggeblade:

- Delvist spaltegulv med 1/3 spaltegulvsareal
- Delvist spalte gulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 % afgangsluft.

På Brændegård er drægtighedsstalden indrettet med delvist spaltegulv. Dette er derfor det af de bedste staldsystemer, som findes til drægtige søer. Drægtighedsstalden har lige fået nyt inventar og foderanlæg og skal ikke renoveres gennemgribende med gulve osv. før om måske 15 år. Den nyeste stald som indeholder polte-, løbe-, fare og klimastald er indrettet med delvist spaltegulv og gyllekølingsanlæg. Gyllekølingsanlægget kan reducere ammoniakfordampningen fra gyllen med op til 30%. På Brændegård skal gyllekølingsanlægget minimum være i drift i 6570 timer pr. år og anlægget skal køre med en NH₄-effekt på minimum 7% for at opfylde kravet om 20% ammoniakreduktion.

BAT-kravet gælder også for eksisterende dele af anlægget og der skal fastsættes en rimelig frist til at imødekomme BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse.

Teknik & Miljø har derfor stillet vilkår om, at gyllekølingen skal have en NH_4 -effekt på minimum 15%, således at fordampningen fra staldene ville svare til, at polte og slagtesvin gik på 50-75% fast gulv. Teknik & Miljø stiller vilkår om, at ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar, ventilationsanlæg og lignede) skal den valgte læsning leve op til bedste tilgængelige teknik /BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, som vurderer om kravet om BAT er opfyldt. Formålet er at sikre, at der fremover anvendes den på det pågældende tidspunkt bedste tilgængelige teknologi, også ved ændringer, der ellers ikke kræver godkendelse efter husdyrloven.

Det vurderes, at staldene er indrettet med BAT-teknologi.

Gødningsopbevaring:

Fortanken:

- Stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, således at det hele tiden sikres at beholderen bund og vægge er tætte.
- Der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør

Fra staldene af ledes rågyllen til denne beholder, hvorfra det ledes gennem separationsanlægget. Den faste fraktion opsamles i en container og køres til Biokraft A/S, mens væskefraktion ledes videre til gyllelagunen, hvor det opbevares frem til udspreddning.

Gyllelagunen er en lukket ”pose” af en bundmembran og en overmembran. Under lagunen er der en sikkerhedsmembran, som er med til at forhindre et eventuelt udslip i at kunne sive ned.

Sikkerhedsmembranen er koblet med en kontrolbrønd, hvor der registreres, hvis der kommer væske ned på sikkerhedsmembranen. Lagunen er omgivet af jordvolde med hegn. Da der er tale om en lukket beholder, er ammoniakemissionen halveret i forhold til en ammoniakemission fra en åben beholder. Dette betyder også, at der er en større gødningsværdi i gyllen ved udbringning på marken. Desuden kommer der ikke regnvand ind i gyllen, hvilket sparer nogle læs transport, når gyllen skal bringes ud på markerne. Det har nogle gange vist sig, at det kan være et problem at omrøre gyllen i lagunerne, men dette er ikke et problem på Brændegård, da det er den tynde væskefraktion, som opbevares i lagunen. Teknik & Miljø vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. BREF.

Bedste tilgængelige udbringningsteknik:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur (§7 naturområder i henhold til lov nr. 1572 af 20. december 2006),
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Al husdyrgødning på bedriften separeres i et lavteknologisk Kemiraanlæg. Den faste fraktion leveres til Biokraft A/S, men der er væskefraktionen, som udbringes på bedriftens arealer. Der er flere fordele ved at anvende separeret gylle på markerne. Væskefraktionen er mere tyndtflydende end rågylle og trænger derfor hurtigere ned i jorden. Dette medfører, at ammoniakfordampningen bliver lavere end ved udbringning af rågylle.

Endvidere ligger udnyttelsesprocenten på kvælstoffet i væskefraktionen på 85-100%, hvorfor der sker en mindre udvaskning af kvælstof på arealer, der tildeles væskefraktionen sammenlignet med arealer, hvorpå der udsprede rågylle.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Da arealerne er jordbundstype 7 og 8 (lerjord) og der primært er dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. På sort jord og græsmarker inden for bufferzoner omkring følsomme naturområder, bliver gyllen dog nedfældet jf. lovkrav.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Fravalg af teknikker

Svovlsyrebehandling af gyllen:

Ansøger har valgt at etablere gyllekøling i polte-, løbe-, fare- og klimastald og opbevare gyllen i gyllelagune i stedet for at etablere gylleforsuring. Gylleforsuring ville have kunnet reducere ammoniakfordampningen yderligere på ejendommen især fordi systemet sandsynligvis ville kunne eftermonteres i den eksisterende stald. Et forsøringsanlæg et dog en større investering foruden at der er årlige driftsomkostninger til svovlsyre, el mv. Ud fra Miljøstyrelsens BAT-blad er det skønnet at et gylleforsøringsanlæg ville betyde øgede omkostninger på ca. 300.000 kr. årligt. Selv om reduktionen i ammoniakfordampning ville være betydelig vil det alligevel svare til ca. 60 kr./kg reduceret N eksklusiv værdien af det sparede kvælstof. Gylleforsuringens effekt i forhold til lagertabet er ikke eksisterende på Brændegård, da gyllen vil blive opbevaret i gyllelagune. Dette bevirker, at omkostningen pr kg reduceret N alt andet lige vil være større på Brændegård.

Gyllen på Brændegård skal separeres. Der foreligger ikke erfaringer med kombinationen af gylleforsuring og efterfølgende separation af gyllen. Det er uafklaret om væskefraktionen fra separationen med forsuret gylle vil være tilstrækkelig sur til at hindre ammoniakfordampning fra denne fraktion. I modsat fald vil der i forhold til omkostningerne i BAT-bladet skulle tillægges omkostninger til overdækning af gyllebeholder eller som her gyllelagune.

Det er også uafklaret hvor meget fiberfraktion, som stammer fra separation af forsuret gylle, der vil kunne anvendes i biogasanlægget, hvortil fiberfraktionen afsættes. Men forsuret gylle er mindre egnet til udnyttelse i biogasanlæg, for den tilsatte svovlsyre reduceres til svovlbrinte, og niveauet af svovlbrinte i gylle må ikke være for højt, når gyllen skal anvendes til gasproduktion. Al gylle på bedriften separeres og den faste fraktion leveres til Biokraft A/S. Ejendommen er derfor mindre velegnet til etablering af forsøringsanlæg.

Usikkerheder i forhold til kombination af gylleforsuring og gylleseparation samt de høje anlægs og driftsomkostninger har betydet at ansøger har fravalgt gylleforsuring.

Luftrensning:

Ammoniakfordampningen fra staldanlægget ville kunne reduceres ved at lede hele eller dele af ventilationsluften gennem et luftrensningsfilter. Hele produktionen på ejendommen finder sted i eksisterende stald. Omkostninger til etablering af luftrensning på en eksisterende stald er alt andet lige større end ved nybyggeri.

Erfaringerne med de kemiske luftrensere viser at der fortsat er driftsproblemer med anlæggene (kilde: Miljøstyrelsens BAT-Blad). Luftrensning hvor ventilationsluften skal gennem et filter betyder alt andet lige et større energiforbrug pga. tryktabet over filteret. Dertil kommer forbrug af svovlsyre samt afskrivning og forrentning af investeringen. Omkostningerne ved fx 60 % luftrensning vil ligge på ca. 300.000 kr. som for gylleforsuring, hvis der er tale om nybyggeri. Omkostninger vil derfor givet vis være større på Brændegård da hele produktionen sker i eksisterende bygninger.

Luftrensning er derfor fravalgt pga. at der stadig er tekniske problemer med luftrensningsanlæg, hele produktionen sker i eksisterende stalde hvor etablering af luftrensning er mere kompliceret samt de totale omkostninger til investering og drift af anlægget.

Teknik & Miljø vurderer samlet, at kravet om bedste tilgængelige teknologi inden for de områder loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug stiller krav om, er opfyldt på Brændegård.

17 Vurdering af hensynet til de landskabelige værdier

Brændegård er i henhold til Regionkommuneplan 2005 placeret i landzone og i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger er opført og vil blive opført i tilknytning til den eksisterende gård og således udgøre ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed.

Landskabeligt er Brændegård placeret for enden af en ca. 525 m lang fællesprivat vej, som grænser op til Nybrovej, som er en offentlig vej. Stuehuset er rødt med sort bindingsværk og tegtag. Stuehuset er placeret mod syd i forhold til produktionsbygningerne. Stuehusets gavle vender øst/vest, og haven omgiver dets sydside. Nord for stuehuset er de oprindelige produktionsbygninger placeret og nord for disse er de nuværende produktionsbygninger placeret.

Ejendommen er beliggende i et landbrugslandskab med en kombination af åbne marker, levende hegn og småskove. I området findes der flere mindre ejendomme, og få større produktionslandbrug. Brændegård ligger i en dalsænkning i landskabet og fremtræder derfor for ikke som et dominerende element i landskabet. Terrænet både nord og syd for ejendommen hæver sig, hvorved der dannes en lavning i landskabet.

I forbindelse med det ansøgte projekt opføres der ingen nye stalde eller opbevaringsanlæg, men den vestre eksisterende længe ombygges, så den kan anvendes som overdækket vaskeplads og den gamle længe som er placeret modsat stuehuset rives ned. Teknik og Miljø vurderer, at der ikke er tale om væsentlige ændringer i ejendommens bygningsmasse, og det vurderes derfor ikke, at der sker væsentlige ændringer i landskabet omkring Brændegård.

18 Vurdering af tiltag ved ophør af husdyrbruget

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil samtlige produktionsbygninger tilhørende svineproduktionen blive rengjort, vedligeholdt eller nedrevet. Ejendommens øvrige bygninger vil blive

vedligehold, således at ejendommen ikke vil frem træde misligholdt. Teknik & Miljø vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

19 Vurdering af alternativer til beskrevet produktionsudvidelse

19.1 Alternative løsninger

Alternativt til den ansøgte produktionsudvidelse på Brændegård er at placere den ansøgte udvidelse på en anden ejendom – Kornvang, Svanekevej 17, 3751 Østermarie. På denne ejendom er der i dag smågrise, det er dog planen, at produktionen på Kornvang skal nedlægges, således at so- og smågriseproduktionen bliver samlet på Brændegård. Et alternativ kunne således være at forsætte med at have smågrisene på Kornvang. Kornvang er imidlertid beliggende meget tæt på bymæssig bebyggelse og derfor ikke velegnet til en større husdyrproduktion. Samtidig opnås der en mere rationel drift, når søer og smågrise samles på Brændegård, idet der så ikke skal transporteres smågrise og foder fra Brændegård til Kornvang. Smågrisene kommer på Brændegård til at gå i en nybygget stald med gyllekølingsanlæg, hvorfor miljøbelastningen pr. produceret smågris her vil være mindre end på Kornvang.

Teknik & Miljø vurderer samlet set ikke det behandlede alternativ som værende bedre end det ansøgte projekt.

19.2. 0-alternativ

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres.

Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet til den ansøgte udvidelse er at opretholde den nuværende produktion på det niveau den er nu. Dette vil dog reelt betyde en begyndende afvikling af bedriften, hvilket ikke er hensigtsmæssigt, såfremt man ønsker at være en part af dansk landbrug også i fremtiden. Det ansøgte projekt skal være med til at sikre, at det forsat kan være rentabelt at drive Brændegård både nu og i fremtiden. Situationen i nudrift er den, at ansøger er i gang med at udnytte sin screeningsgodkendelse fra 2006, som giver ret til en produktion på 600 årssøer og 18.000 smågrise svarende til 242,53 dyreenheder. Der er forbindelse med denne VVM-screening givet tilladelse til etablering af en stald, som er opført. 0-alternativet adskiller sider derfor ikke i det bygningsmæssige fra det, der er ansøgt om. Forskellen er mellem ansøgt drift og 0-alternativet er derfor kun, at der i ansøgt drift vil være lidt flere dyr i staldene – nemlig 80 ekstra søer og 3000 ekstra smågrise. Udvidelsen medfører en merudledning af ammoniak på 552 kg N/år i forhold til nudrift situationen. 0-alternativet vil betyde, at Brændegård ikke bidrager til en øget miljøpåvirkning i lokalområdet. Det er dog Teknik & Miljø vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Brændegård ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende godkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på Brændegård, er det Teknik & Miljø vurdering, at udvidelsen på Brændegård ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Brændegård end ved den nuværende produktion – jf. afsnit 15 om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold. Samlingen af søer og smågrise kan derimod betyde en forbedring i det produktionen på Kornvang nedlægges – Kornvang er placeret tæt på bymæssigbebyggelse.

Det er Teknik & Miljø's vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Brændegård, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagteriet, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes. Udvidelsen vil derimod betyde øget beskæftigelse i selve produktionen samt i en række følge-erhverv.

20 Afværgeforanstaltninger

20.1 Fodermæssige forhold

Foderet tilsættes fytase, hvormed der opnås et lavere indhold af fosfor i husdyrgødningen, idet fosforindholdet i foderet er lavere, når der tilsættes fytase.

20.2 Gylleseparation på Brændegård og Ndr. Ellebygård

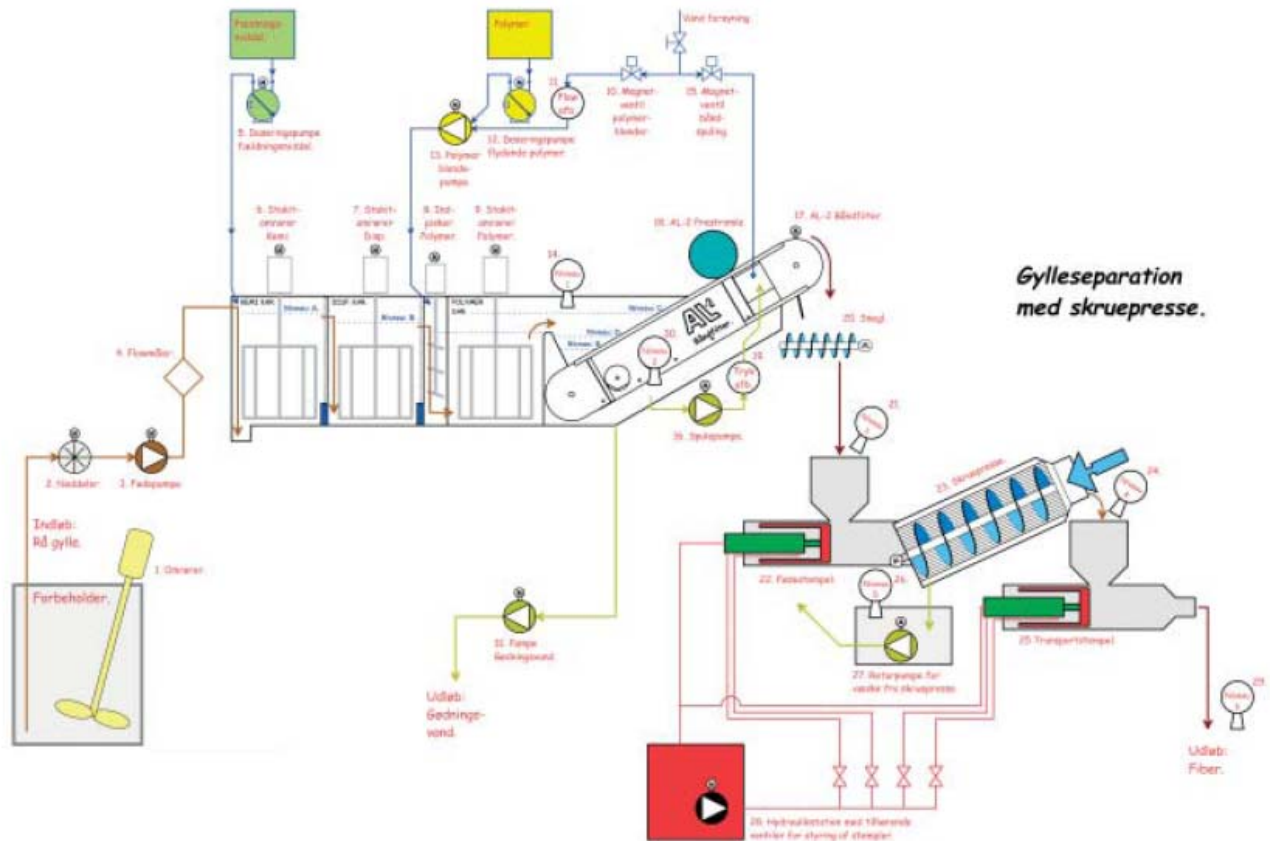
Formålet med at investere i gylleseparering har været at opnå en bedre udnyttelse af husdyrgødning ved at nedbringe kvælstofudvaskning og ammoniakfordampning fra udbragt gylle. Derudover har det været et mål at reducere lugtgenerne fra udbragt gylle.

Ved en lavteknologisk gylleseparation med Kemira Miljø A/S's mobile anlæg separeres gyllen i en væskefraktion og i en fast fraktion, hvor den faste fraktion (tørstoffractionen) indeholder min. 25 % af kvælstoffet og ca. 70 % af fosforen. Med afsætning af tørstoffractionen til BioKraft A/S er det kun væskefraktionen, der skal udbringes på ejendommens harmoniareal. Det åbner mulighed for, at bedriften kan reducere sit ejerkrav med 25 %, såfremt at mere end 20 % af gyllens kvælstof og mere end 60 % af gyllens fosfor tilbageholdes i den tørstoffrige fraktion, samt at mindst 75 % af gyllen separeres.

Bedriften har et tilstrækkeligt jordtilliggende og muligheden for reduktion af ejerkravet er ikke benyttet. I stedet udnyttes det, at separeringen giver mulighed for reduktion i harmoniarealet. Der kan udsprede op til 168 kg kvælstof pr. ha ved udnyttelse af reglen om, at 1 DE kan sættes til 120 kg kvælstof. Hermed opnås der en større fleksibilitet i markdriften.

Det forventes, at kvælstoffet i væskefraktionen udnyttes med 85 - 100 %, hvorfor der fås en væsentligt mindre udvaskning af kvælstof på arealer, der tildeles væskefraktionen, sammenlignet med arealer, hvorpå der udsprede rågylle. Samtidig vil tildelingen af op til 168 kg kvælstof pr. ha kunne dække langt størstedelen af afgrødernes behov for kvælstof. På sigt kan det blive nødvendigt at supplere med fosforgødning, eftersom hovedparten af gyllens fosfor bortføres med den faste fraktion.

20.2.1 Generel beskrivelse af gylleseparationsanlægget

Billede 1: Skematisk diagram af anlæggets opbygning (kilde: Kemira Miljø A/S)

Anlægget på Brændegård afviger ikke fra det viste skematiske diagram over anlægget.

Slangen, som tørstoffractionen skal presses igennem over til containeren, er blevet udskiftet med et 6" jernrør. Containeren er blevet forstærket, og et rør i containeren er blevet afkortet for at minimere modstanden, når tørstoffractionen presses ind i containeren. Rørets funktion var at forbedre fordeling af materialet i containeren. Afkortningen af røret har ikke haft betydning herfor.

20.2.2 Generel beskrivelse af anlæggets funktion

Rågylle suges fra fortanken over i anlæggets blandekamre via en snittepumpe (neddeler). Gyllen omrøres og tilsættes polymer opblandet i vand. Polymeren får de faste partikler i gyllen til at flokulere og udfælde. Fraseparering af den vandige del sker i første omgang ved at lede materialet op på et filterbånd og derfra videre til en skruepresse. Den afvandede tørstoffraction komprimeres og presses gennem en slange til en container, mens væskefraktionen ledes tilbage til fortanken.

I forbindelse med anlægget er der både på Brændegård og Ndr. Ellebygård etableret en støbt plads til anlægget, en pumpebrønd samt en buffertank med fast overdækning.

Anlægget blev taget i brug oktober 2006.

20.2.3 Beskrivelse af produktionen til hvilken anlægget er tilknyttet

Bedriften omfatter Brændegård, hvor der er sohold, og Ndr. Ellebygård, hvor der er slagtesvin, samt ejendommen Kornvang, hvor der idag er smågrise. Efter udvidelsen samles søer og smågrise på Brændegård. Det samlede antal dyreenheder bliver efter udvidelsen ca. 950 DE.

Al gylle på bedriften separeres i dag i anlægget, som flyttes mellem ejendommene efter behov. Kontrakten med Biokraft vil blive udvidet, således at hele gyllemængden kan separeres også efter den planlagte produktionsudvidelse.

Billede 2: Kemira gylleseparationsanlæg hos Kasten Westh.

21 Samlet konkluderende vurdering

Der er foretaget beregninger af ammoniakfordampningen og ammoniakdepositionen til omkringliggende naturarealer. Anlægget ved Brændegård er beliggende mere end 1000 m fra naturområder, der er beskyttet i form af bufferzoner. Dog er de nærliggende naturområder besigtigede og forøgelsen i ammoniakdepositionen som følge af besætningsudvidelsen vurderes ikke at påvirke naturtilstanden væsentligt. Desuden vurderes vandmiljøet ikke at blive påvirket væsentligt af næringsbelastning fra overfladisk afstrømning.

Kravet til 20 % reduktion af ammoniakfordampningen på udvidelsen i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 er opfyldt, idet der er opnået reduktion i ammoniakfordampningen ved, at der er etableret delvist spaltegulv og gyllekøling i polte-, løbe-, fare- og klimastald og fortank samt gyllelagunen er lukkede beholdere til opbevaring af husdyrgødningen.

Landskabeligt vurderes der ikke at ske ændring omkring Brændegård, idet der besætningsudvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Med hensyn til naboer er det Teknik & Miljø vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde større gener for naboerne omkring Brændegård end ved den nuværende produktion. Endvidere er der beskrevet og stillet vilkår, som sikre, at de nødvendige foranstaltninger træffes ved ophør af driften på ejendommen, således at forureningsfare undgås.

Ses der på projektets kortsigtigede såvel som langsigtigede virkninger på miljøet vurderes disse ikke at være af væsentlig betydning. Teknik & Miljø har vurderet, at den øgede ammoniakemission fra Brændegård ikke vil have en negativ indvirkning på naturområderne, hverken på kort- eller langsiget.

Med hensyn til udspretningsarealernes placering ligger ingen arealer i nitratfølsomme områder i forhold til vandindvinding og ej heller i fosforbelastede områder. En part af udspretningsarealerne ligger dog

indenfor nitratklasse 1 i forhold til overfladevand, men udspretningsarealet størrelse sikre, at kravene i forhold til nitratklasse 1 kan overholdes.

Samlet set vurderer Teknik & Miljø, at når miljøgodkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Teknik & Miljø vurderet, at indretning og drift af husdyrbrugt, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

22 Generelle forhold

22.1 Tidligere offentliggørelser

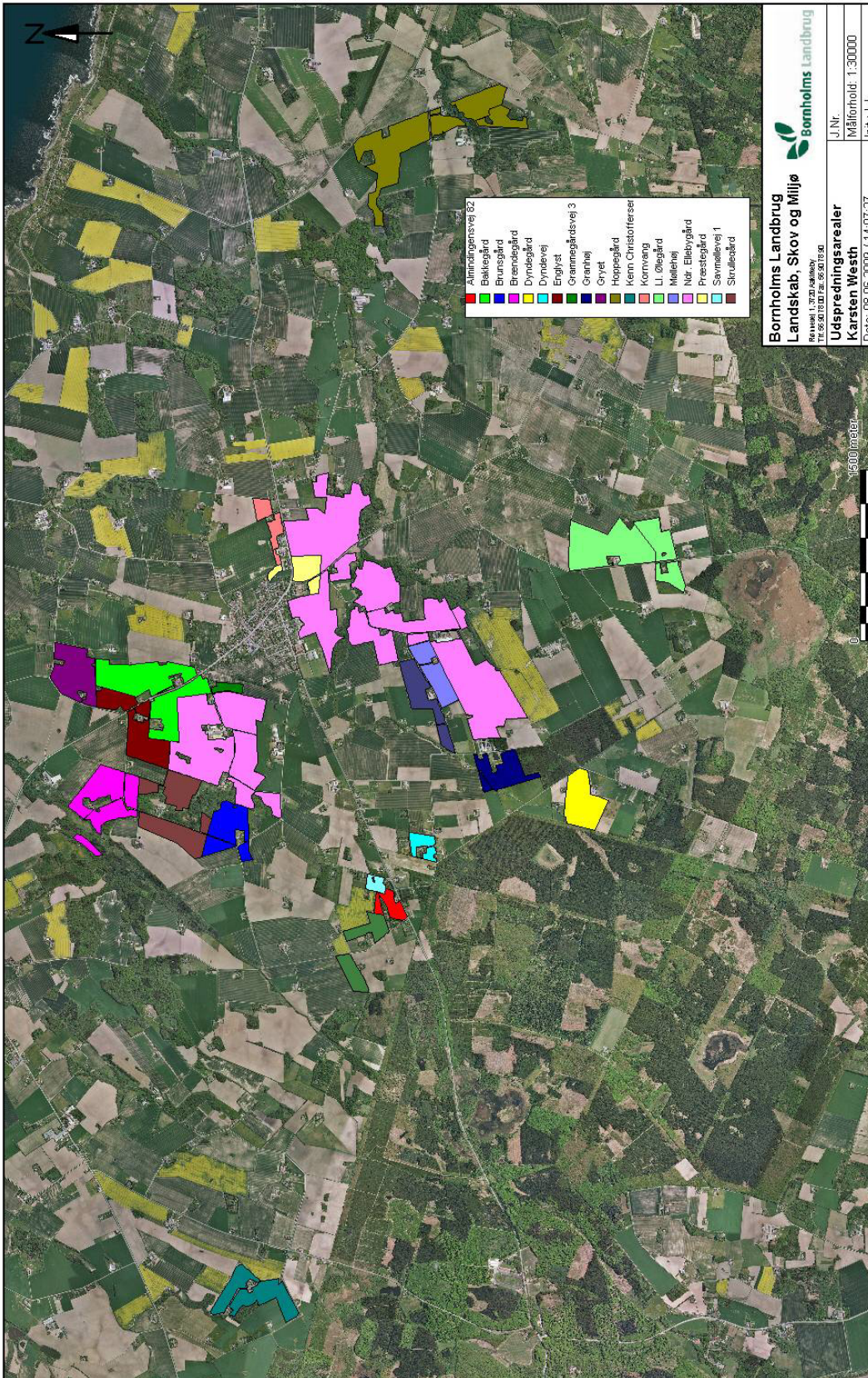
Bornholms Regionskommune offentliggjorde i perioden 20. december 2008 til 19. januar 2009, at kommunen havde modtaget en ansøgning vedrørende ønske om udvidelse af svineproduktionen på Brændegård, Østermarie. Regionskommunen modtog ingen skriftlige debatindlæg som følge af offentliggørelsen.

I perioden 15. juli til 26. august 2009 forløb den anden offentlige høringsperiode og i forbindelse hermed modtog Regionskommunen ingen skriftligt indlæg.

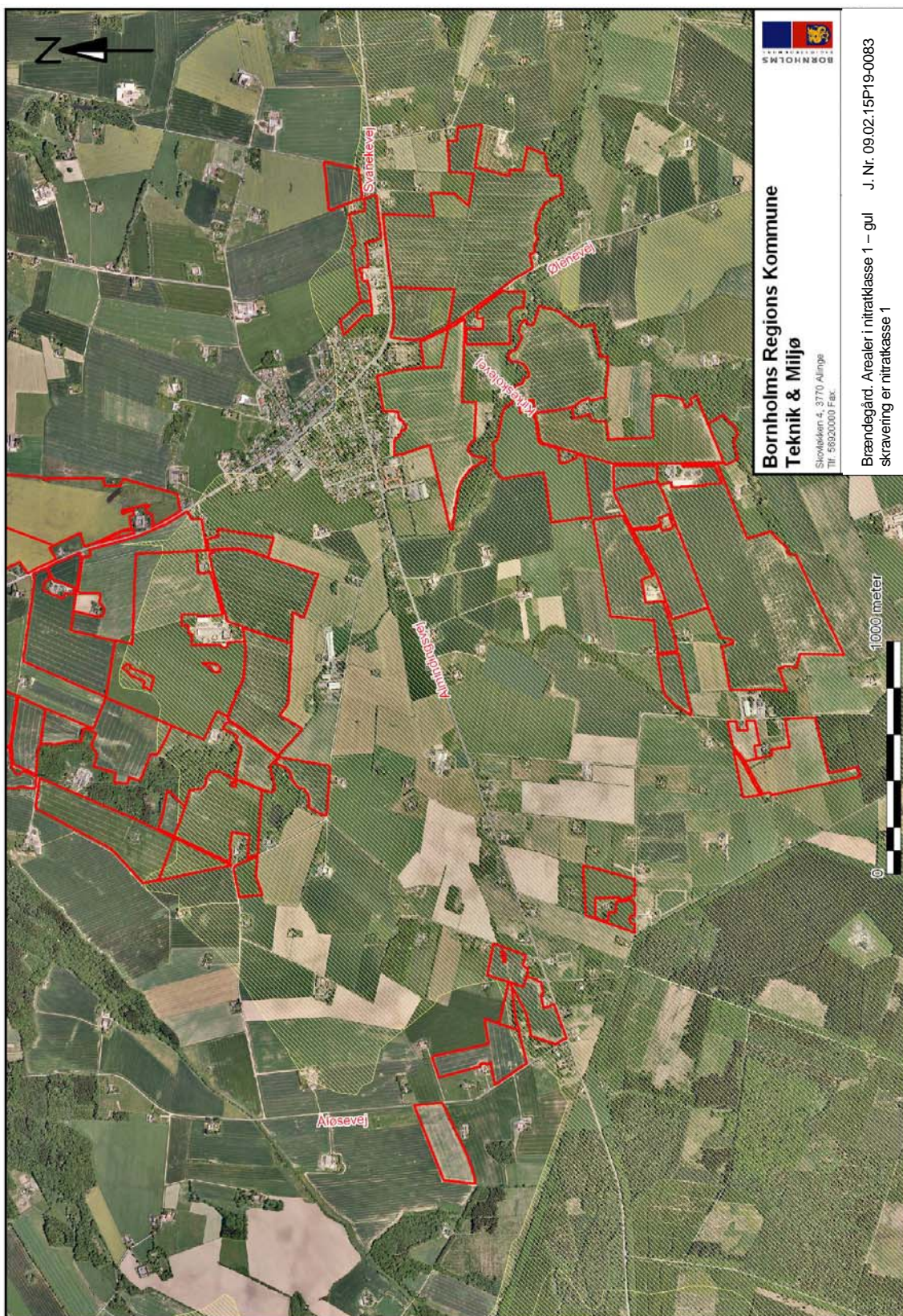
22.2 Klagevejledning

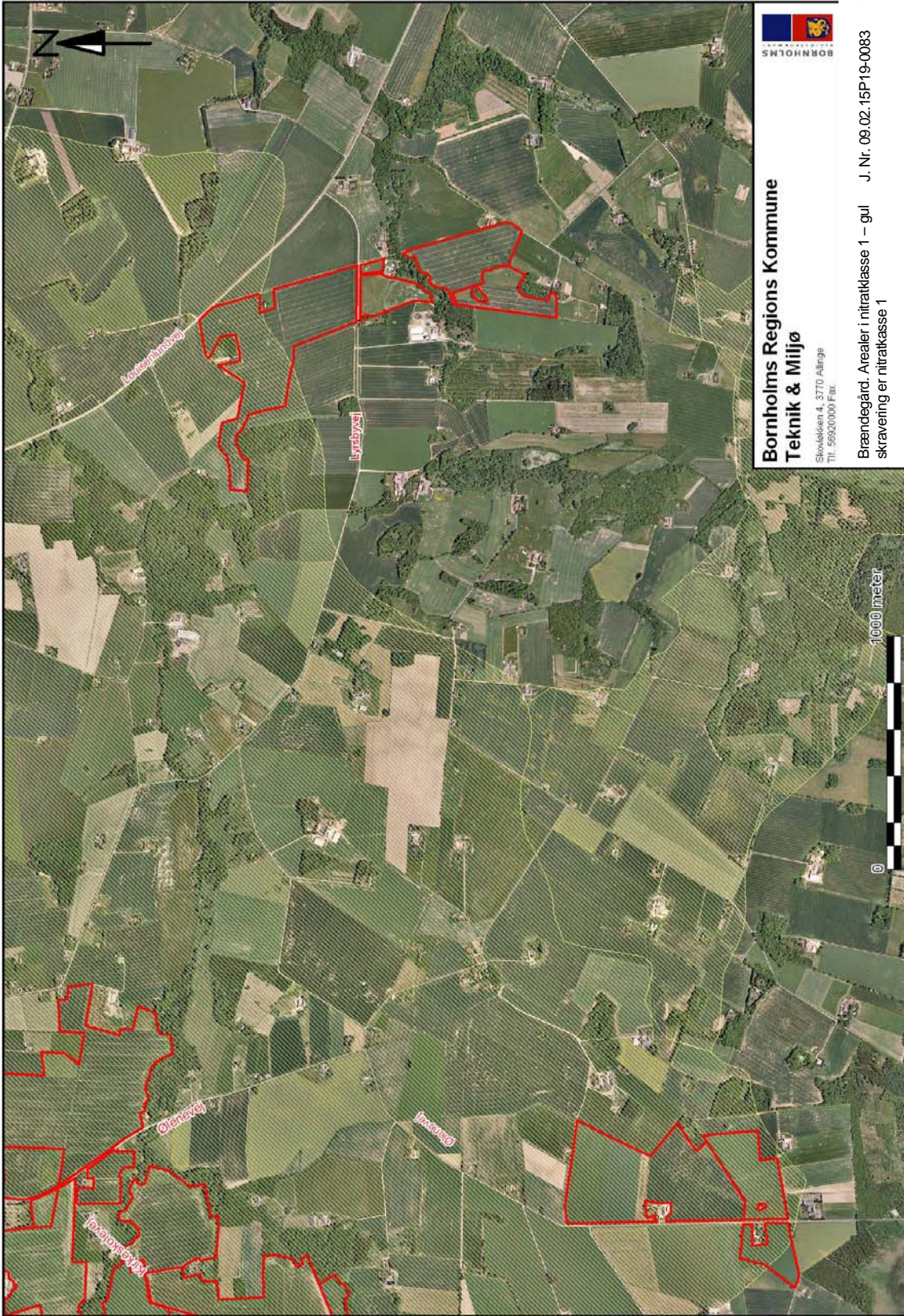
Regionskommunens afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagen. Evt. klage skal være skriftlig og indsendes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, Skovløkken 4, 3770 Allinge. Herfra videresendes klagen til Miljøklagenævnet, der vil behandle klagen. Klagefristen er 4 uger fra 30. september 2009, hvor afgørelsen annonceres i Rytterknægten. Klagefristen udløber dermed 28. oktober 2009.

Bilag 1 - Udspretningsarealer til Brændegård

Bilag 2 – Udspretningsarealer i nitratklasse 1

Bilag 3 - Anlægstegeting

